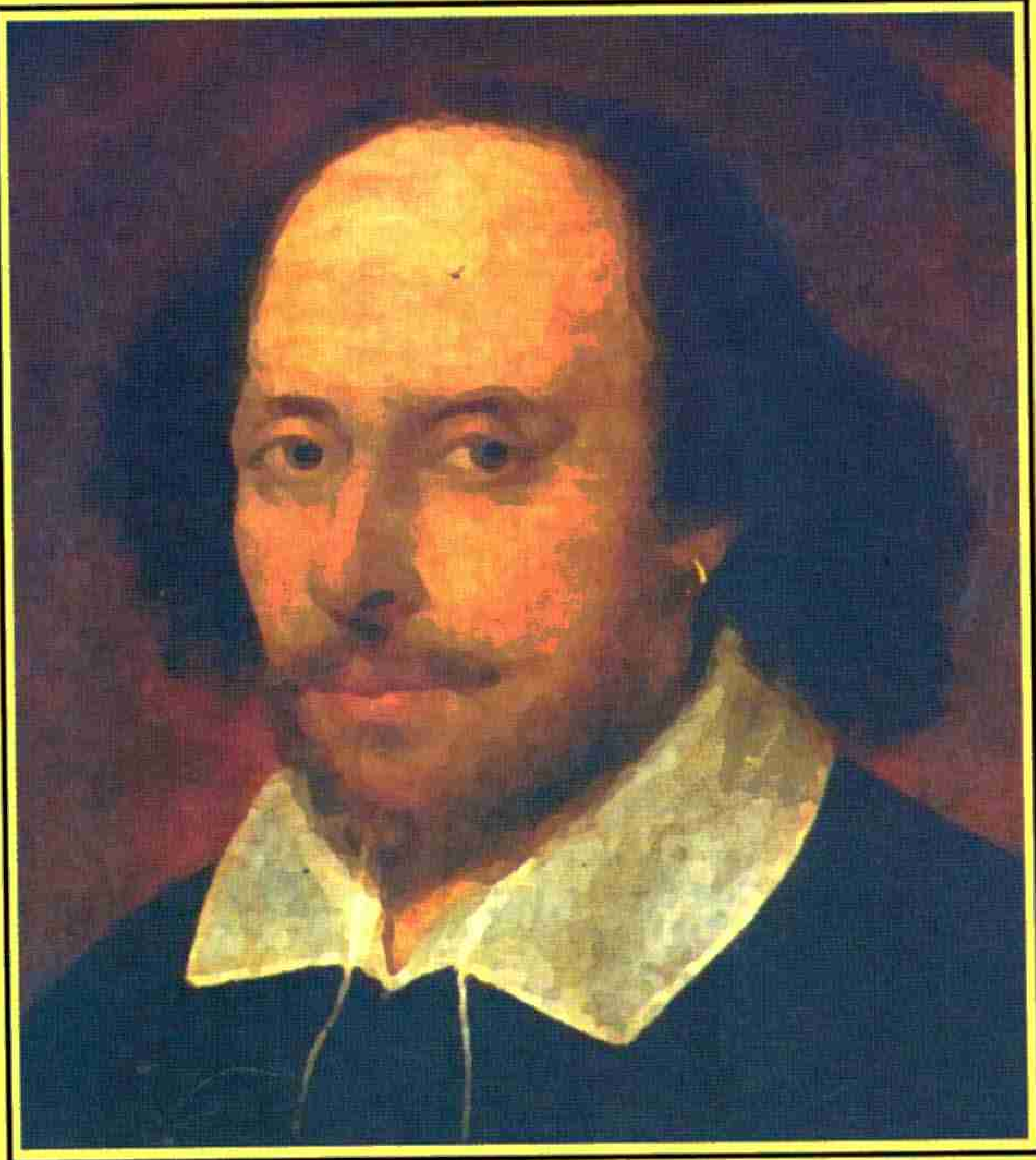
జీవిత చరిత్ర

విలియం షేక్స్‌పియర్

విలియం షేక్స్‌పియర్

జీవిత చరిత్ర

సంపాదకులు : జె.వి. బాబు

జ్ఞాన్ వికాస్ ప్రచురణలు

WILLIAM SHAKESPEARE - Biography

Edited by : **J.V. Babu**

Edition : June 2008

Cover Design : Giridhar

Printed at : Sri Vinayaka Offset Printers

Published by :

GNAN VIKAS PRACHURANALU

14-11-14/1A, Atchutaramaiah Street

Hanumanpet, VIJAYAWADA - 520 003.

Phone : 9395363663

Price : Rs. **15.00**

విషయసూచిక

పుట్టుక, బాల్యం 3

గతించిన సంవత్సరాలు 12

షేక్స్‌పియర్ యొక్క రచనలు 17

షేక్స్‌పియర్ యొక్క సహనటులు 28

ద గ్రేట్ గ్లోబ్ 32

ది కింగ్స్ మెన్ 36

చివరి సంవత్సరాలు 40

షేక్స్‌పియర్ మృత్యు ఘడియలు 42

విలియం షేక్స్‌పియర్

1. పుట్టుక, బాల్యం

విలియమ్ షేక్స్‌పియర్ ఖచ్చితంగా ప్రపంచం అభిమానించే గొప్ప నాటక రచయిత. అతడు 1564 ఏప్రియల్‌లో స్టాట్ ఫోర్డ్ అపాన్ ఎవాన్. వర్‌విక్‌షైర్‌కి దాదాపు 100 మైళ్ళు ఉత్తర వ్యాయువ్యాన లండన్‌లో జన్మించాడు. అతడు ఏప్రియల్ 24న స్టాన్‌ఫర్డ్ హోలిట్రెండ్ టీచర్‌లో బాప్టిస్ట్ ఇప్పిచ్చారు. షేక్స్‌పియర్ పుట్టిన తేది ఖచ్చితంగా తెలియకపోయినా పసిబిడ్డలకు పుట్టిన కొద్దిరోజుల లోపునే బాప్టిజమ్ ఇప్పిస్తారు. షేక్స్‌పియర్ ఏప్రియల్ 23వ తేదిన మరణించాడు. ఏప్రియల్ 23న సెంట్‌జార్జ్ (ఇంగ్లాండులోని సైంట్) 1546 అని నమ్మబడుతుంది.

అతని కీర్తి అతనిని ఒక అద్భుతమైన వ్యక్తిగా అంతే అతని స్వీయ చరిత్ర నిర్ధారిస్తుంది.

విలియం షేక్స్‌పియర్ స్వీయ రచనలు. వివిధ రకాల చర్చి డాక్యుమెంట్లు ఎలిజెబెత్ కాలంలో మిగిలినవి. అతని స్వీయ రచనలు రెండు ప్రాథమిక ఆధారాలు. సహజంగా ఈ రెండు ఆధారాలు పరిపూర్ణమైన ఆధారమని తీసుకోలేము. ఇవి చాలా అవరోధాలు అవసరమైన సమాచారం షేక్స్‌పియర్ గురించి చెప్పలేవు.

కుటుంబం తల్లి తండ్రులు షేక్స్‌పియర్ పూర్వీకులు :- క్లుప్తమైన పరిచయం వివరంగా ఇవ్వాలంటే 16వ శతాబ్దంలో షేక్స్‌పియర్ అను పేరుగల కుటుంబాలు స్ట్రాఫర్డ్ చుట్టుపక్కల చాలా వుండేవి. షేక్స్‌పియర్ అనేది చాలా సామాన్యమైన పేర్లు. అందుచేత లెక్కలేనన్నిసార్లు కోర్టు రికార్డులలో వివిధ రకాలుగా షేక్స్‌పియర్ చాక్‌స్పెర్ అని వుచ్ఛరింపపడేది. చాలా కొద్ది రికార్డు షేక్స్‌పియర్ లేదా అతని కుటుంబ బాంధవ్యాలు స్టాట్‌ఫర్డ్‌లోని ఇతర చుట్టు పక్కల షేక్స్‌పియర్ కుటుంబాలు చాలా కొద్దిగా మాత్రం చెప్పినప్పటికి పరిశోధకులు పరిశీలించి కనిపెట్టినదేమిటంటే గ్లాస్టర్ సైర్‌లో 1248లో దొంగతనం నేరంపై ఉరితీయబడ్డాడు. షేక్స్‌పియర్ తండ్రి జాన్‌కోట్ ఆఫ్ ఆర్మీ అప్లికేషన్ పెట్టుకున్నాడు. తాతగారు వార్ ఆఫ్ రోజస్‌లో నాయకుడుగా గుర్తించబడి హెన్రీ VII 1485లో వార్ విక్‌షైర్‌లో కొంత భూమిని ఇచ్చాడు. దీనికి సంబంధించి ఏ విధమైన చారిత్రక ఆధారం కనపించటంలేదు. అదేమిటంటే ఆతని పూర్వీకులు యుద్ధంలో పాల్గొన్నారా లేదా? వాళ్ళు వీళ్ళు ఒకటేనా అన్నది సమాచారం కనుగొనవలసి ఉంది. షేక్స్‌పియర్

తాత (తండ్రి తండ్రి) రిచర్డ్స్ షేక్స్పియర్ స్ట్రార్ట్ఫోర్డ్కు ఈశాన్య వైపున 6 మైళ్ళ దూరంలో స్నిట్టర్ సీల్డ్ అన్న గ్రామంలో వ్యవసాయదారుడు (1561లో మరణించాడు). 1529కి ముందు రిచర్డ్ షేక్స్పియర్ గురించిన ఆధారాలు లేవు. అతను కౌలుదారు. అతడు పశువులను బంజరులో మేత మేపుతున్నందుకు కోర్టువారు జరిమానా వేశారు. రిచర్డ్ షేక్స్పియర్ భార్యకు జాన్, హెన్రీ అనే ఇద్దరు కొడుకులున్నట్టు ఆధారాలు లేవు. బహుశ ఇంకా ఎక్కువమంది పిల్లలుండి ఉండవచ్చును. కాని దాని గురించి కూడా ఏ విధమైన ఆధారాలు లేవు. ఆయన తన జీవిత కాలంలో ధనవంతుడైన రాబర్ట్ విల్ ఆర్డెన్ ఆఫ్ విల్మ్ కోటే అన్న ఆయన దగ్గర వివిధ విభాగాలలో పనిచేశాడు. రాబర్ట్ ఆర్డెన్ 1556లో మరణించాడు. రాబర్ట్ ఆర్డెన్, థామస్ ఆర్డెన్ విల్మెకోటె కొడుకు షేక్స్పియర్ తల్లి తండ్రి. అతను పార్క్హాల్లో ఉన్నత వంశీకుడు. కాథలిక్ సాంప్రదాయబద్ధమైన అతని రెండవ భార్య ఆగ్నెస్ హిల్.

షేక్స్పియర్ తల్లితండ్రులు :- షేక్స్పియర్ జాన్ మేరి షేక్స్పియర్కు జన్మించాడు. వారు స్టాట్ఫర్డ్లోని హెల్లీ స్ట్రీట్లో వుండేవారు. రిచర్డ్ షేక్స్పియర్ కొడుకు జాన్ తోళ్ళ వ్యాపారము వ్యవసాయ పరికరాల వ్యాపారం చేసేవాడు. విలియమ్ అతని ఎనిమిది మంది పిల్లలలో మూడవవాడు, మొదటి కొడుకు. విలియమ్ పుట్టేసరికి జాన్ మధ్యతరగతి కుటుంబీకుడు. అప్పుడే పైకి వస్తున్నాడు. ఆయన స్టాట్ఫర్డ్ గవర్నమెంట్లో మెంబర్ ఆఫ్ కౌన్సిల్గా విజయుడైనాడు. కాన్స్టేబుల్, ఛాంబర్ లైన్ ఎల్డర్ మ్యాన్ అండ్ ఫైనల్లి హై బైలిఫ్.

విలియమ్ షేక్స్పియర్ 16వ శతాబ్దంలో ఇంగ్లాండులో జన్మించి యవ్వనంలో ప్లేగు బారినపడకుండా వుండటం అదృష్టం. ఈ భయంకర వ్యాధి గ్రామాలలో ఎక్కువగాను రెండు లక్షల మంది వున్న ఆ గ్రామంలో 10675 మంది ఆ వ్యాధితో మరణించారు. జోన్ మేరి అండ్ జాన్ షేక్స్పియర్లకు మొదటి కొడుకు.

ఆమె 1558 సెప్టెంబర్‌లో జన్మించింది. జోన్ షేక్స్‌పియర్ గురించి ఇంతకన్నా ఏమి తెలియదు. ఆమె సెప్టెంబర్ 15న బాప్‌టైజ్ అయింది. తరువాత కొంత కాలానికి ప్లేగు బారినపడింది. వారి రెండవ శిశువు మార్గరెట్ 1562లో పుట్టింది. డిసెంబర్ 2న బాప్‌టైజ్ అయింది. సంవత్సరం తరువాత ఆమె మరణించింది. షేక్స్‌పియర్ 4వ కొడుకు గిల్‌బర్ట్ 1566 అక్టోబర్ 13న బాప్‌టైజ్ హోలిట్రినిట్చి అయినాడు. గిల్‌బర్ట్ షేక్స్‌పియర్ ప్లేగు నుంచి రక్షించబడి యవ్వనంలో ప్రవేశించాడు. హాబర్ డాషర్‌గా 1597లో లండన్‌లో పనిచేశాడు. మిగిలిన సమయం అంతా స్టాట్‌ఫర్డ్‌లోనే వుండేవాడు. 1569లో జాన్ మేరిషన్

పేర్లు ఇంకొక స్త్రీ శిశువుకు జన్మ ఇచ్చారు. ఆమెకు తన మొదటి కూతురు జాన్ పేరు పెట్టారు. ఆమె 77 ఏళ్ళ పాటు జీవించింది. ఆమె తన తరంలోని వారి అందరికంటే ఎక్కువ కాలం జీవించింది. ఆమె తన భర్త విలియమ్ హార్ట్‌ను తన తమ్ముడు విలియం 1616లో ఒక వారం ముందు మరణించాడు. ఆవిడ తన మిగిలిన జీవితకాలం అంతా షేక్స్పియర్ పుట్టినచోటే గడిపింది. జోన్ 1646లో మరణించింది. ఆవిడ తన మొదటి కొద్ది సంవత్సరాలు షేక్స్పియర్ కుటుంబం అంతా నాలుగవ కూతురు 1571లో అన్నె పుట్టిన సంతోషంలో గడిపింది. దురదృష్టవశాత్తు అన్నె తన ఎనిమిదేళ్ళ వయస్సులో మరణించింది. ఇది ఆ కుటుంబానికి విషాద బాధ. 1574లో మేరి అండ్ జోన్ షేక్స్పియర్ ఇంకొక పుత్రుని కన్నారు. వాడి పేరు రిచర్డ్. అది అతని తల్లి తండ్రి పేరు. రిచర్డ్ మార్చి 11న బాప్టైజ్ అయినాడు. ఆ సంవత్సరమే వివాహం కాకుండా అతను మరణించాడు. ఫిబ్రవరి 4, 1613లో సమాధి చేశారు. మేరి 1580లో ఇంకొక పుత్రునికి జన్మనిచ్చింది. అతను మే 3న క్రిస్టియన్ మతం పుచ్చుకున్నాడు. అతనికి ఎడ్మండ్ అని పేరు పెట్టారు. అతను విలియమ్ అడుగు జాడలలో నటనను వృత్తిగా స్వీకరించదలుచుకున్నాడు. తగు వయస్సు వచ్చిన తరువాత లండన్ వెళ్ళి విలియమ్‌తోపాటు తన నటన వృత్తిని పెంపుదల చేసుకున్నాడు.

పుట్టిన వూరు వర్ణన :-

పుట్టిన చోటు :- యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్‌లోని వార్ విక్‌షైర్ రాష్ట్రంలో స్టాట్‌ఫర్డ్ పట్టణంలో హెన్‌లీ స్ట్రీట్‌లో ఆయన జన్మించాడు. స్టాట్‌ఫర్డ్ అపాన్ ఎవాన్ అనే వూరు ప్రధానమైన వ్యవసాయ కేంద్రం పిపణి కేంద్రం కూడ. హెన్లీ స్ట్రీట్‌లోని ఆ భవనం ఎప్పుడు షేక్స్పియర్ పుట్టిన చోటుగా పరిగణింపబడుతోంది. జాన్ షేక్స్పియర్ తన పక్కన వున్న రెండు భవనాలు కూడ ఒకటిగా వున్నాయి. వాటికి ఏ విధమైన మరమ్మత్తులు చేయక అదే విధంగా వున్నాయి.

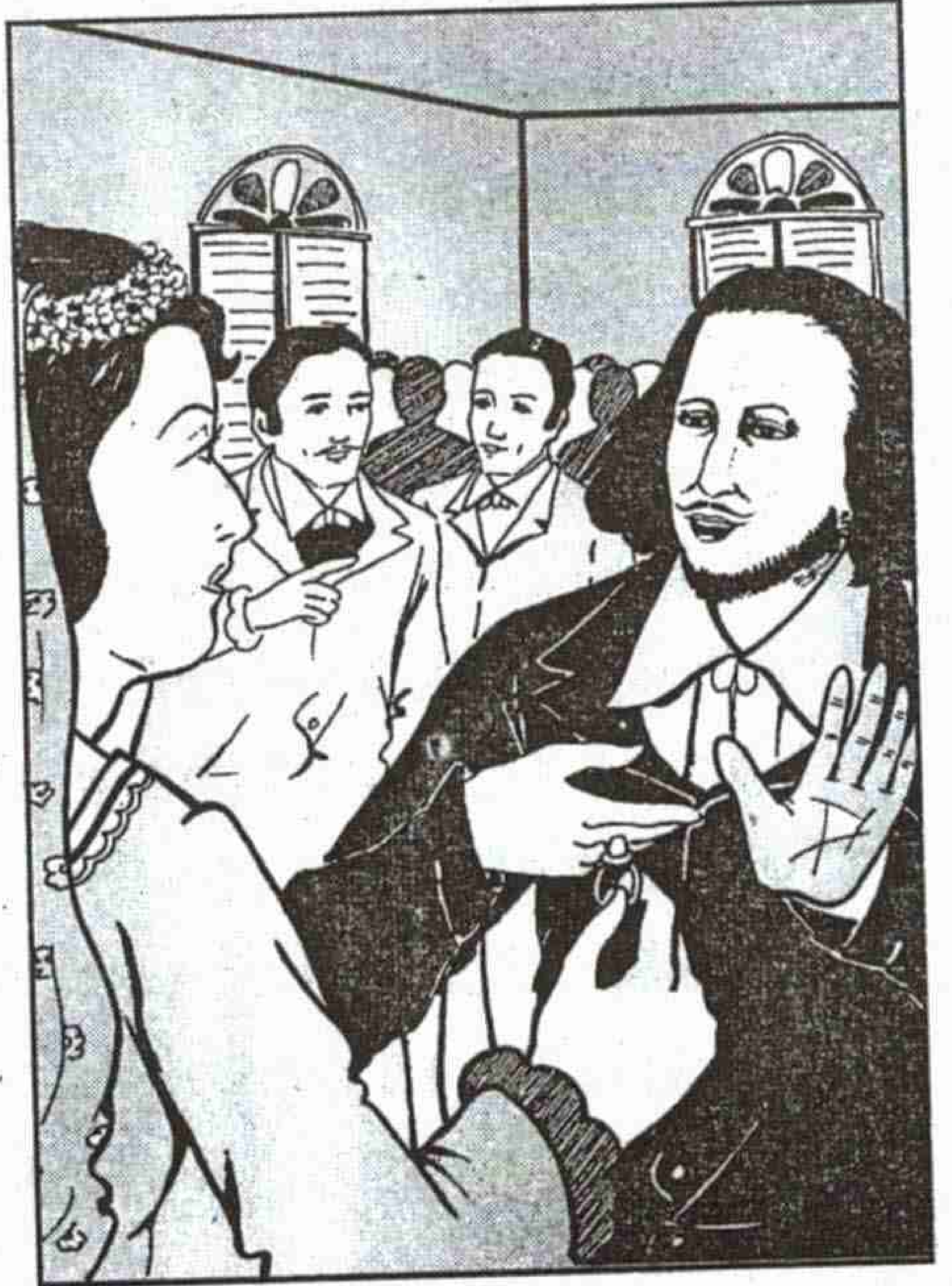
1806 వరకు ఈ భవనం షేక్స్‌పియర్ కుటుంబీకుల అధీనంలో వున్నది. అందులోనే షేక్స్‌పియర్ ఆడుకున్నాడు. షేక్స్‌పియర్ పుట్టిన ప్రసిద్ధి చెందిన గది మొదటి అంతస్థులో నాటి కళకు ప్రతీకగా వుంది. ప్రసిద్ధి చెందిన అనేకమంది యాత్రికులు షేక్స్‌పియర్ భవనంను సందర్శించి కిటికీలపై ఆ గొప్ప నాటకకర్తకు శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు.

ప్రస్తుతం హెల్లీ స్ట్రీట్‌లో ఒక ప్రదర్శనాలయం ఉంది. దానికి షేక్స్‌పియర్ పేరు పెట్టారు. ఎందుకంటే అక్కడే అతని జీవితం గత చరిత్ర నిర్మితమైంది. ఆ ప్రదర్శనశాల సాధారణ యాత్రికులకు కూడ చూసేందుకు వీలు కలిపించారు. ఆ ప్రదర్శనాలయంలో షేక్స్‌పియర్ పుట్టిన దారి మరణించే వరకు తరువాత అతని జీవిత చరిత్ర అతని రచనలను లైట్ అండ్ సౌండ్ ఎఫెక్ట్స్‌తో ప్రదర్శిస్తున్నారు. అతని నిజమైన పుస్తకాలు నిర్మితమైన దృశ్యాలు గ్లోబ్ థియేటర్ నమూనా షేక్స్‌పియర్ మొదట చదివిన గ్రామ స్కూల్ షేక్స్‌పియర్ తన చదువుకు రచనకు వుపయోగించిన ప్రాంతం అంతా తిరిగి సృష్టించారు.

చదువు :- షేక్స్‌పియర్ స్ట్రాట్‌ఫర్డ్ గ్రామ స్కూల్‌లో చదువుకున్నాడు. అది ఎంతో ప్రసిద్ధి చెందిన ప్రజల పిల్లలకు మాత్రమే ప్రవేశముండేది. షేక్స్‌పియర్ మొదట్లో ఇంగ్లీషు అక్షరాలు నేర్చుకున్నాడు. అది బహుశ హారన్ బుక్‌కావచ్చు. తరువాత అతను లాటిన్ గ్రామర్ నేర్చుకున్నాడు. కాని షేక్స్‌పియర్ కొన్ని ఇంగ్లీషు పాఠాలు నేర్చుకున్నాడు. లాటిన్ రచయితలైన సెనెకా, సిసిరో, ఒవైడ్, విర్‌జిల్ మరియు హోరెస్ రచనలను తన సాహిత్య పరిచయంగా చదివాడు. షేక్స్‌పియర్ గ్రామర్ స్కూల్‌లో చెప్పినది అంతా అవగాహన చేసుకున్నాడు. లాటిన్ రచయితల ప్రసిద్ధిని వుపయోగించుకుని తన నాటకాలకు మూలాలుగా తీసుకున్నాడు. చాలామంది విద్వాంసులు ఈ వాదానికి ఒక కథ చెపుతున్నారు. షేక్స్‌పియర్ తన 13వ ఏట బడిని వదిలేశాడని ఎందుకంటే అప్పటికే అతని తండ్రి సాంఘిక ఆర్థిక బాధలలో

మునిగి తేలుతున్నాడని భావిస్తున్నారు. కారణం ఏదయినా అతను ఇంగ్లీషులోగాని లాటిన్‌లోగాని గట్టిపట్టు సంపాదించలేదు. అతనిని స్టాఫర్డ్ గ్రామర్ స్కూల్ నుంచి తీసివేసిన తరువాత తన చదువు కొనసాగించాడు.

షేక్స్‌పియర్ బడి వదిలిన తరువాత తాను 1580లో నటనా వృత్తిని స్వీకరించినపుడు నర్తించడం కష్టంగా వుండేది. సూచనలు ఆయనను స్కూల్ మాస్టర్‌గాను న్యాయవాదిగాను, గ్లోవర్‌గాను పనిచేసేవాడని అతని తండ్రి తమ్ముడు గిల్‌బర్ట్ అన్ని రకాలుగాను సుముఖంగా వుండేందుకు కృషి చేశాడు. షేక్స్‌పియర్ సాహితి శక్తిని పెంపొందించేందుకు నటన చాతుర్యాన్ని పెంచేందుకు ఎక్కువ భాగం ప్రయాణాలు స్టాట్‌ఫర్డ్ బయటగల నటనాలయాలు సందర్శించేవాడు. ఈ కాలాన్ని లాస్ట్ ఇయర్స్ అని అంటారు. షేక్స్‌పియర్ ఒక గర్భిణి అయిన అనాథను వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆమె పేరు అన్నా హాత్ ఎవె.

వివాహం :- నవంబర్ 28, 1582న అన్నా హాత్ ఎవెను స్టాట్‌ఫర్డ్‌లో వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆమె సాటరీకి చెందిన రిచర్డ్ హాత్ ఎవె కుమార్తె. ఆయన వర్‌విక్ షైర్‌లో ధనికుడు, వ్యవసాయ దారుడు. ఎంతో విశాలమైన ఇల్లు పొలాలు వున్నాయి.

వర్‌స్టర్ వారి వివాహ పత్రాన్ని అందించాడు. అన్నె వివాహ సమయానికి 3 నెలల గర్భవతి. తన భర్త విలియం కంటే ఎనిమిది ఏళ్ళు పెద్దది.

వారి మొదటి పుత్రిక సుసన్న మే 26, 1583న పుట్టింది. తరువాత 1585 ఫిబ్రవరి 2న కవలలు జన్మించారు. హోలిట్రినిటిలో క్రిస్టియనిటిని పుచ్చుకున్నారు. హెమనెట్ 1596 ఆగస్ట్ 11న 11వ ఏట తన బాల్యంలోనే మరణించాడు. ఈ విషాదాన్ని ఆయన భరించలేక తన తరువాత నాటకం అయిన కింగ్ జాన్ 1595-97లో రాశాడు. ఇది ఈ కింది పేర వల్ల గ్రహించగలం.

"యంగ్ ఆర్థర్ ఈజ్ మై సన్, అండ్ హి ఈజ్ లాస్ట్;
ఐయామ్ నాట్ మేడ్; ఐ వుడ్ టు హెవెన్ ఐవర్!
ఫర్‌దెన్, టి ఈజ్ లైక్ ఐ షడ్ ఫర్‌గెట్ మై సెల్ఫ్;
ఓ, ఇఫ్ ఐ కుడ్, వాట్ గ్రీఫ్ షుడ్ ఐ ఫర్‌గెట్!
ప్రీచ్ సమ్ ఫిలాసఫి టు మేక్ మి మేడ్,
అండ్ దో షాల్ట్ బి. కానైజ్‌డ్, కార్డినల్,
ఫర్ బీయింగ్ నాట్ మెడ్ బట్ సెన్‌సిబుల్ ఆఫ్ గ్రీఫ్;
మై రీజనబుల్ పార్ట్ ప్రొడ్యుసెస్ రీజన్,
హౌ ఐ మేబి డెలివర్ డ ఆఫ్ దీజ్ ఓస్.
అండ్ టీచస్ మి టు కిల్ ఆర్ హాన్‌గ మై సెల్ఫ్;
ఇఫ్ ఐ వర్ మేడ్, ఐ షుడ్ ఫర్‌గెట్ మై సన్,
ఆర్ మేడ్ లీ థింక్ ఎ బేబ్ ఆఫ్ వర్ హి
ఐ యామ్ నాట్ మెడ్, టూవెల్, టూవెల్ ఐ ఫీల్
ద డిఫరెంట్ ప్లేగ్ ఆఫ్ ఈచ్ కలమిటి.....
ఐ టోర్ దెమ్ ఫ్రం దైర్ బాన్డ్స్ అండ్ కైండ్ ఎలౌడ్

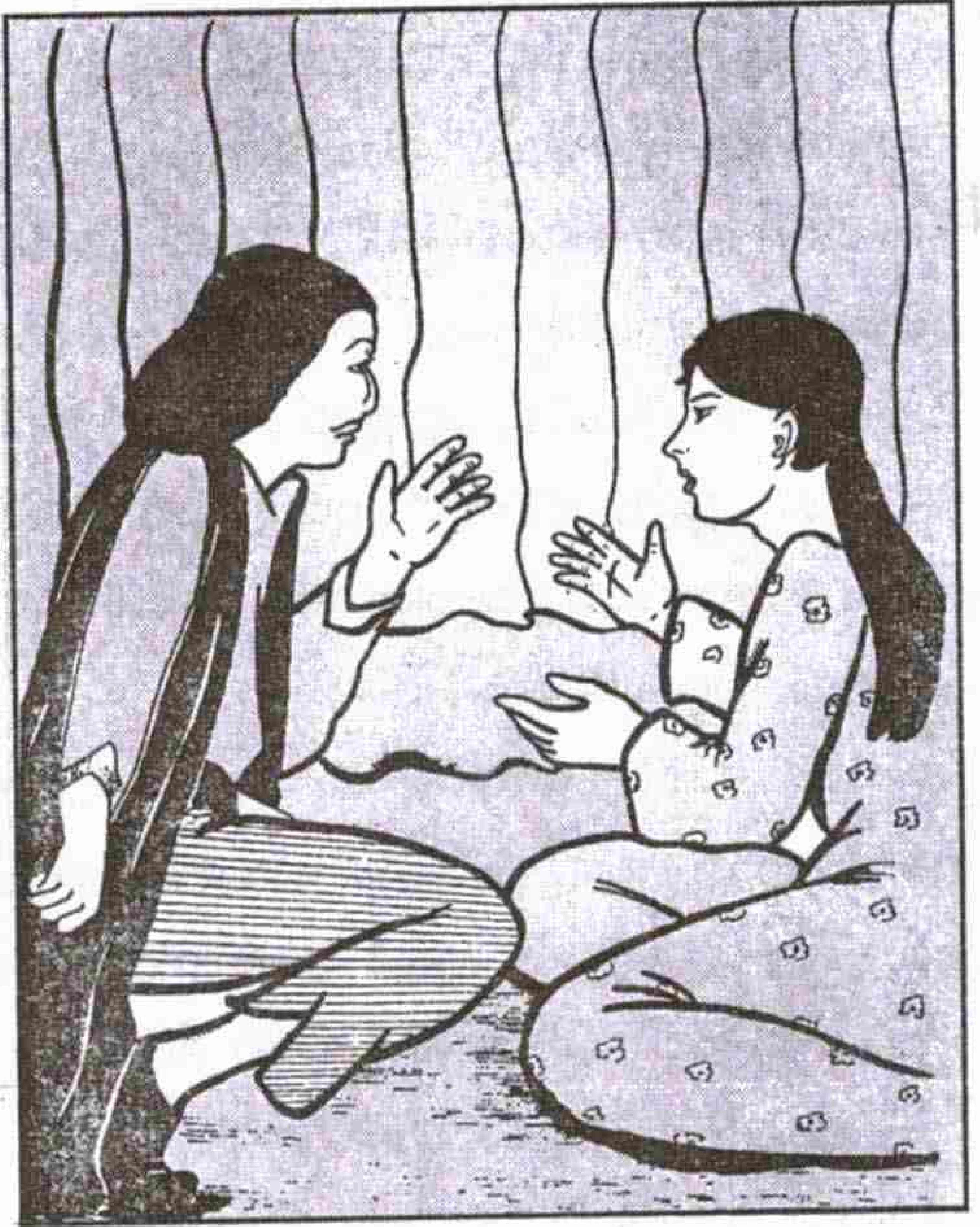
'ఓ దట్ దీజ్ హాన్డ్స్ కుడ్ సో రీడీమ్ మైసన్,
యాజ్ దె హావ్ గివెన్ దీజ్ హైర్స్ దైర్ లిబర్టీటి!
బట్‌నవ్ ఐ ఎన్‌వె ఎట్ దైర్ లిబర్‌టి,
అండ్ విల్ ఎగైన్ కమిట్ దెమ్ టు దైర్ బాన్డ్స్,
బికాజ్ మై పూర్ ఛైల్డ్ ఈజ్ ఎ ప్రిజనర్
అండ్, ఫాదర్ కార్డినల్, ఐ హావ్ హార్డ్ యుసె
దట్ వుమ్ షల్ సీ అండ్ నో అవర్ ఫ్రెండ్స్ ఇన్ హెవెన్;
ఇఫ్ దట్ బి ట్రూ, ఐ షల్ సీమై బామ్ ఎగైన్,
ఫర్ సిన్స్ ద బర్త్ ఆఫ్, ద ఫస్ట్ మైల్ ఛైల్డ్,
టు హిమ్ దట్ డిడ్ బట్ వెస్టర్‌డే సస్‌పైర్,
దేర్‌వజ్ నాట్ సచ్ ఎ గ్రేషిస్ క్రీచర్ బోర్న్,
బట్ నవ్ విల్ కెన్‌కర్ – సారో ఈట్ మై బడ్
అండ్ చీజ్ ద నేటివ్ బ్యూటి ఫ్రం హిజ్ చీక్
అండ్ హి విల్ లుక్ యాజ్ యాజ్ ఎ ఘోస్ట్,
యాజ్ డిమ్ అండ్ యాజ్ మాన్ ఎగ్యూస్ ఫిట్,
అండ్ సో హి విల్ డై, అండ్ రైజింగ్ సో ఎగైన్,
వెన్ ఐ షల్ మీట్ హిమ్ ఇన్ ద కోర్ట్ ఆఫ్ హెవెన్
ఐ షల్ నాట్ నో హిమ్; దేర్ ఫోర్ నెవర్, నెవర్
మస్ట్ ఐ బిహోల్డ్ మై ప్రిటి ఆర్ థర్ మోర్."
(III. iv. 45 - 91)

2. గతించిన సంవత్సరాలు

కవలలు పుట్టిన తరువాత షేక్స్పియర్ వ్యాసంగం ఏమిటో రికార్డు రూపంలో లేదు. 1585లో రాబర్ట్ గ్రీన్స్ అతని గురించి "అప్ స్టార్ట్ గ్రో" 1592 వరకు ఉన్నవి. చరిత్రకారులు దీనిని గతించిన వత్సరాలు అన్నారు. నిజానికి 1564లో పుట్టిన ఆది 1592 వరకు 1582లో అతని వివాహం 1583లో సుసమ్మ పుట్టుక 1585లో కవలలు జుడిత్, హెమ్నెట్ల పుట్టుక స్టాట్ఫర్డ్ గ్రామర్ స్కూల్లో చేరిన విషయాలు తప్ప ఏమి తెలియడంలేదు. ఈ విషయాలు ఏమి తెలియనప్పటికి షేక్స్పియర్ స్టాట్ఫర్డ్లో ఎట్లా వచ్చాడు అనే విషయం మీద చర్చిస్తున్నాడు. ఒక యువ భర్త తన వృద్ధి చెందుతున్న కుటుంబాన్ని ఆదుకునే మార్గం కోసం ప్రయత్నించడం లండన్ వెళ్ళి ఆ వ్యక్తి వినోదభరిత వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించాడని కనుగొన్నాడు. ఈ రెండు పరిస్థితులకు సంబంధించిన ఆధారాలు కాని ఏ ఒక్కరు కూడ అవి ఎట్లా సంభవించినాయి అన్న విషయం పై ఎక్కువగా వూహాగానాలపై ఆధారపడ్డారు.

ఏ సంఘటన అయినా షేక్స్పియర్ లండన్ నటనాలయంలో 1592లో మనం చూసినది స్థిరమైనది. ఆ సమయానికి అతడు కామిడి ఆఫ్ ఎర్రర్స్, టేమింగ్ ఆఫ్ ద ష్రూ, టూ జంట్లిమెన్ ఆఫ్ వెరీనా, ద త్రీ పార్ట్ ఆఫ్ హెన్రీ VI టైటస్ మాండోనికస్ రిచర్డ్ III రాశాడు. ఆ నాటకాల ఖచ్చితమైన రచనా సమయం కనుగొనడం చాలా కష్టం.

ఆ సమయంలో షేక్స్పియర్ ప్రధానమైన నాటక శత్రువు ఎలిజిబెతెన్ నాటకకర్త క్రిస్టోఫర్ యార్లో అతను (1593లో హత్య చేయబడ్డాడు) తంబూర్లైన్, నాటకం. డాక్టర్ ఫస్టస్ అండ్ ద జు ఆఫ్ మెల్టట్ అతని నాటకాలు.

అదే సంవత్సరం షేక్స్‌పియర్ మరణించి వున్నట్లయితే అతని ప్రశంస ఎంతో గొప్పగా వుంది. తరువాత కాలంలో మార్లో చాలా గొప్ప నాటక రచయిత అని విమర్శకులు భావిస్తారు.

నాన్ డెమోక్రటిక్ పోయమ్ :- వీనస్, ఆడోనీస్ 1592లో లండన్‌లోని నాటకాలయం మూసివేసినపుడు రాశాడు. ఆ తరువాత సంవత్సరం అవి ప్రచురితం అయినాయి. ఎరెల్ ఆఫ్ సౌత్ యాంటన్ అయిన హెన్రీ వోరిత్‌స్లీకు అంకితం చేశాడు. ద రేప్ ఆఫ్ ల్యూక్రిస్ 1593లో ప్రచురితమైంది. 1594లో రిజిష్టర్ అయి ముద్రణ పొందింది. ఇది కూడ అదే లార్డ్‌కు అంకితం ఇవ్వబడింది. ఆయన రాసిన సానెట్‌లు 1591 నుండి 94 వరకు దాదాపుగా అన్ని రాశాడు. కొన్ని తరువాత సంవత్సరాలలో రాశాడు. ఈ సానెట్లు అన్ని 1609లో ప్రచురితమైనాయి. వీటితోపాటు ఒక పెద్ద పద్యం "ఎలవర్స్ కంప్లైంట్" కూడ ప్రచురితమైంది. ఎ లవర్స్ కంప్లైట్ చాలా ముందరి పద్యము. బహుశ 1591లో రాసి వుండవచ్చు. కాని దాని రచనా కాలం తెలియలేదు.

1599లో పాషనైట్ పిలిగ్రిమ్ అన్న రచన షేక్స్‌పియర్ రాశాడు. అందులో రెండు సానెట్లు 138, 144 కనిపిస్తున్నాయి. మిగిలిన పద్యాలు షేక్స్‌పియర్‌వి

కానివి అదే వాల్యూమ్‌లో కనిపిస్తున్నాయి. షేక్స్పియర్ రాసిన ఈ మధురమైన సానెట్‌లు తన స్నేహితులతో మాట్లాడినా పల్లాడీస్ తామియా 1598లో రాశాడు అని మేరిస్ తెలిపాడు. అది 1597లో పూర్తి చేశాడని అంతకు ముందు మటుకు కాదని ఖచ్చితంగా చెప్పవచ్చు. 1601లో ఎంతో మంది పద్యం ద ఫోనెక్స్ అండ్ ద టర్‌టెల్ ఒక పేరు లేని పద్యాత్మక వ్యాసంలో కనిపించింది. అది రాబర్ట్ చష్టర్ రాసిన లవ్స్ మార్టైట్ లేక రోజ్ లెండ్ కంప్లైట్‌లో కనిపించింది. అవి షేక్స్పియర్ రాసినదని చాలామంది విద్వాంసులు నిజమైనదని ఒప్పుకున్నారు. దాని రచనాకాలం తెలియదు. అది పరిపక్వఐన రచన.

ఇంకా కొన్ని అప్పుడప్పుడు వ్రాసిన రచనలు కూడా షేక్స్పియర్‌కు అన్వయించారు. అతని ప్రసిద్ధమైన ఎపిటాఫ్ అది ప్రథమ పురుషలో వ్రాసింది. అది ఒక్కటే సంవత్సరాల తరబడి అతని భౌతికావశేషాలు భద్రపరచబడ్డాయి.

"గుడ్ ఫ్రండ్ ఫర్ జెసస్ సేక్ ఫర్ బేర్
టు డిగ్ ది డస్‌ల ఎన్‌క్లోజ్‌డ్ హియర్
బ్లెస్డ్ బి ది మాన్ దట్ స్పేర్స్ దీస్ స్టోన్స్
అండ్ కర్స్‌డ్ బిహి దట్ మూవ్‌డ్ మై బోన్స్"

నటన జీవితం మొదలు పెట్టిన తరువాత షేక్స్పియర్‌కు పెక్కు నాటక సమాజాలతో సంబంధమున్నది. క్వీన్స్‌మెన్. పెంబ్రోక్స్‌మెన్, లార్డ్ స్ట్రేంజ్‌మెన్. అయన ఫ్రీలాన్స్ నటుడు. ఎన్నో కంపెనీలలో నాటకాలాడాడు. 1592 వరకు అయన నటనా చరిత్ర తిరిగింది. 1593లో లండన్‌లో ప్లేగ్ కారణం సమాజాలు మూసివేసినప్పుడు అయన కూడ మానివేశాడు. 1592 డిసెంబరు నుండి 1593 డిసెంబరు వరకు స్టౌ (ఎలజబెతెన్ కాలం నాటి రచయిత) 10675 మందిని ప్లేగ్ పొట్టన పెట్టుకుందని ఆ సమయంలో పట్టణపు జనాభా 200,000లని పేర్కొన్నాడు. 1594 శీతాకాలంలో అన్ని సమాజాలు కొంత కాలం మాత్రమే తెరిచింది. 1594 ఫిబ్రవరిలో మూసివేసి 1594 స్ప్రింగ్ వరకు మూశారు.

ఈ సమయం నాటక సమాజాలకు గడ్డు సమయం. ఈ సమయంలో నటులు తమ భుక్తిని వెతుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. 1593లో పెద్ద పద్యాన్ని పేరు వీనస్ అండ్ ఎడొనీస్ టు హెన్రీ వెర్త్‌లీకి అంకితం చేశాడు. ఆయన సౌత్ యామ్‌టన్ ఎరెల్‌గాను టిచ్ ఫీల్డ్ బ్యారన్‌గాను వుంటూ 19 ఏళ్ళ వయస్సులో వున్నాడు.

వీనస్ అండ్ ఎడొనీస్ చాలా ప్రసిద్ధి చెందింది. (1964 వరకు ఏ షేక్స్‌పియర్ రచన పునః ముద్రితం కానంతగా వుంది. ఆయన ఈ పద్యంలో ఎంతో ప్రసిద్ధి చెందాడు. ఆయన నాటకం టైటస్ యాండ్రోనికస్ ఆయన మరో అద్భుత నాటకం).

షేక్స్‌పియర్ లిరిక్ పోయిట్రిని సానెట్లను రాయకుండా వుంటే 1593-94లో ఆయన నాటకాలు రాయకుండా వున్నట్లయితే ఆయన నాటకాలు రాసి వుండేవాడు కాదు. నాటక సమాజాలు ప్రైవేటు వినోద సాధనాలుగా అతని ధనవంతులైన స్నేహితుల పాలపడేవని నమ్మకం. నిజానికి లవర్స్ లేబర్స్ లాస్ట్ అన్న నాటకం ఈ కాలానికి సంబంధించినదే. అసత్యాలు తికమకలు పెడుతూ వుంటాయి. స్కూల్ ఆఫ్ ది నైట్ అన్నది ఎలిజిబెత్ కాలంలో అంతర్గతంగా వ్యంగోక్తులు ఆడుకుంటూ సౌత్‌మాన్‌టన్ సర్కిల్‌లో వున్నారు. బహుశ టూ జంటిల్‌మెన్ ఆఫ్ వెరోనా. ఇది దీనికంటే ముందు రాసి వుండవచ్చు. ఈ రచన వేదికపై ప్రదర్శన కోసం కొన్ని మార్పులు పొందింది.

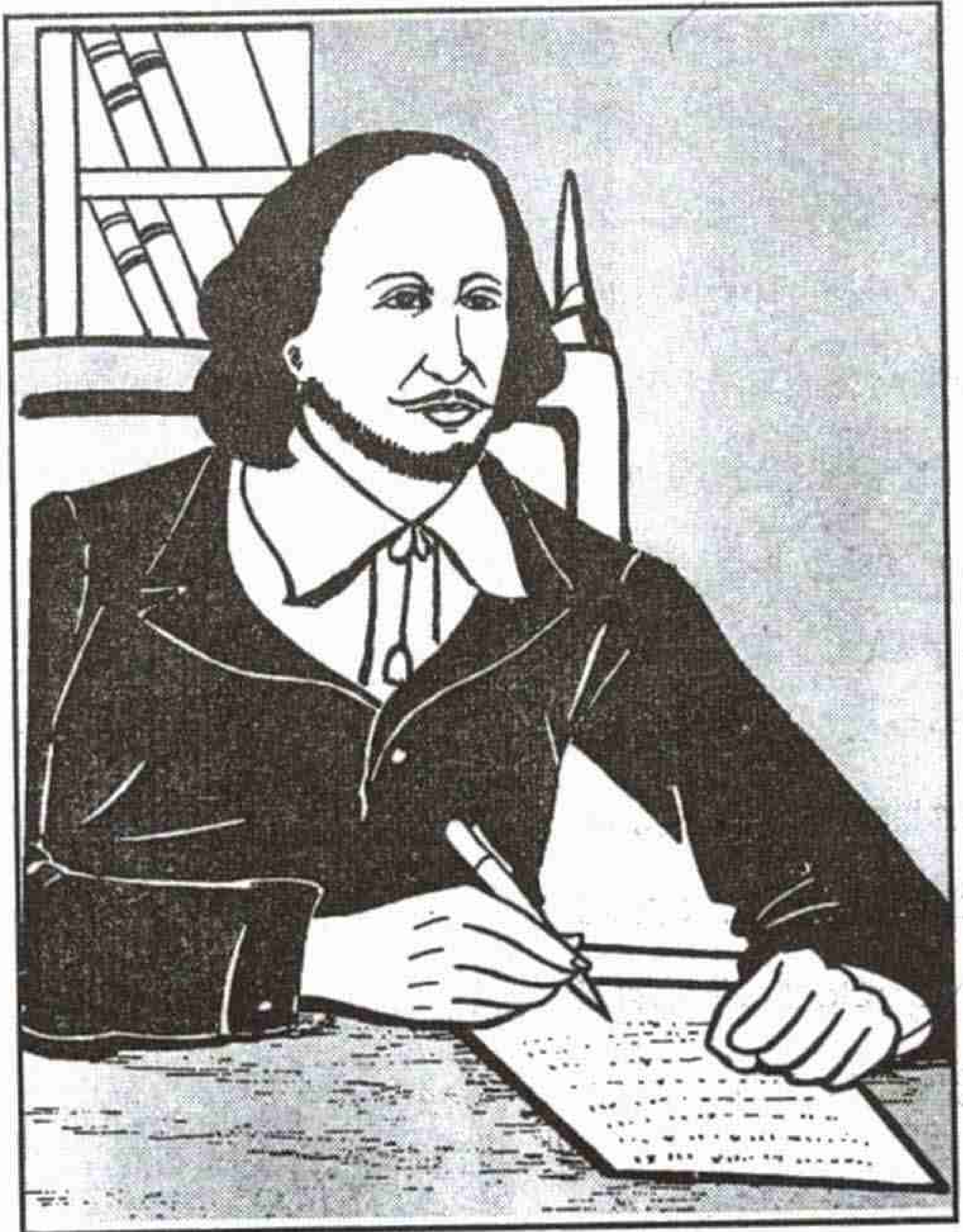
షేక్స్‌పియర్ సానెట్లు నాటకంలో వుండటం అది ఎక్కువగా 90లో వుండటం చాలా ఎక్కువ అయింది. 1591లో సర్‌ఫిలిప్ సిడ్ని యాస్ట్రోఫిల్ అండ్ స్టెల్లా నాటకం దీనికి ఉదాహరణ. ఈ సానెట్లు 1609 వరకు ప్రచురితం కాలేదు. బహుశ షేక్స్‌పియర్ దీనికి అంగీకరించకపోయి వుండవచ్చు. తరువాత 1592 నుండి 95 వరకు ఈ సానెట్లు రాసి ఎక్కడ కావాలో అక్కడ వుపయోగించుకున్నారు. ఇంకొకసారి దీని విషయంపై ఎన్నో సిద్ధాంతాలు ఏ సందర్భంలో ఈ సానెట్లు

రాశారు అన్నది తెలియదు. పరిస్థితులు కాలం వాటి సేకరణ ఎక్కువ సానెట్లు ఏవిధమైన అనుమానం లేకుండా ఎన్నడు రాయని ఖచ్చితమైన పద్యాల వలె నిలిచిపోయాయి.

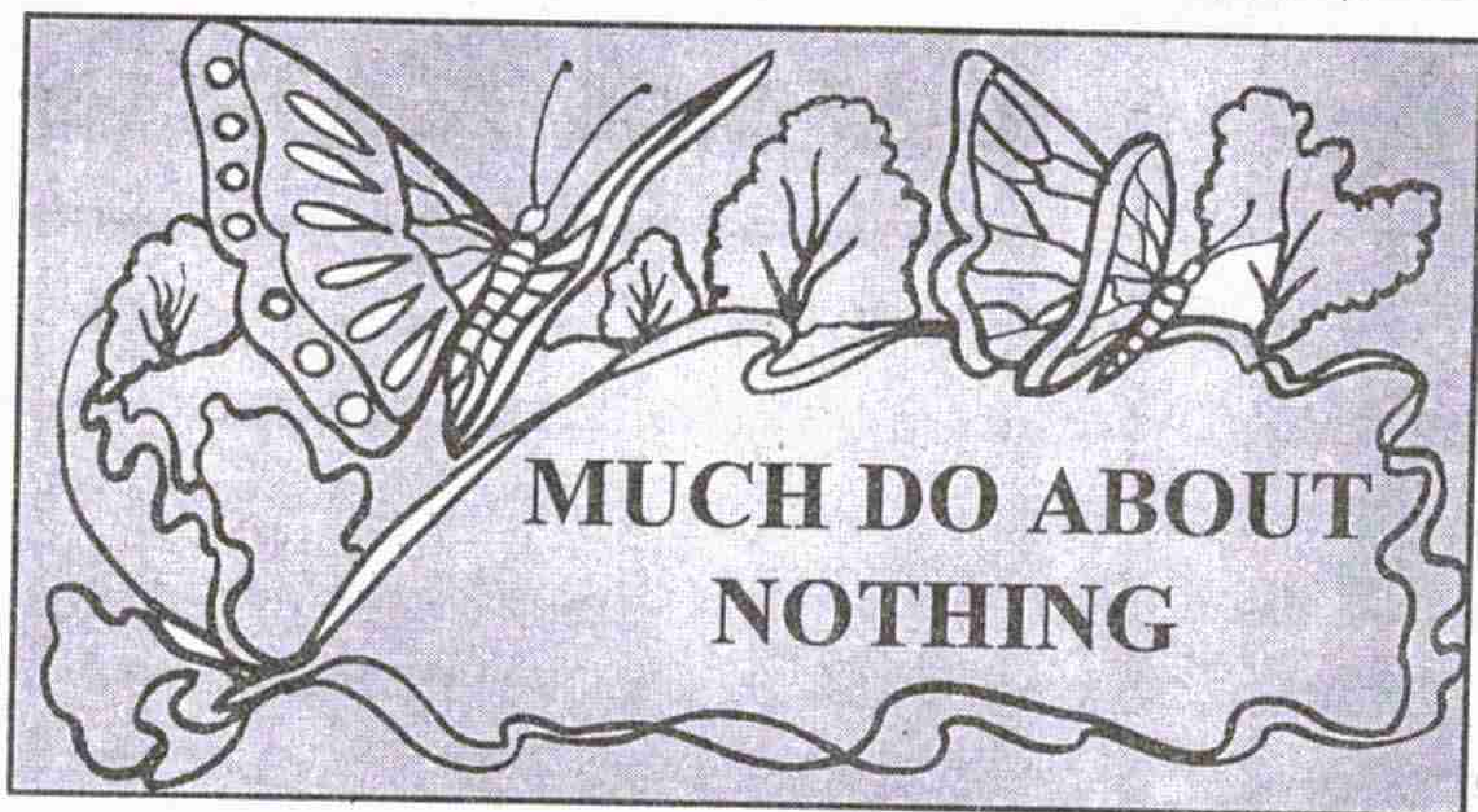
ద లార్డ్ ఛాంబర్ లైన్స్‌మెన్ :- షేక్స్పియర్ తిరిగి అందరిని కలుపుకుని 1594లో తిరిగి సమాజాన్ని ఏర్పరచాడు. తరువాత డిసెంబర్ 15, 94లో రాణివారి కోశాధికారి దృష్టిన పడ్డట్టు మనం గుర్తించవచ్చు. ఆయన విలియం కెంప్ రిచర్డ్ బర్‌చేజ్ ఎలిజిబెత్ కాలంలో గొప్ప హాస్యగాడు. విషాదాంత నటుడు. అతను గ్రీన్‌విల్‌లో రెండు నాటకాలకు డబ్బు తీసుకున్నాడు. ఈ ముగ్గురిలో మరో నలుగురు జాన్ హెమింగ్ మొదటి సంపుటానికి సహ సంపాదకుడు. న్యూ థియేటర్ కంపెనీ ఛార్టర్ మెంబర్లు. వీరు అందరూ హెన్రీ క్యారి లాడ్ హన్‌స్టన్ ఛాంబర్ లైన్ నుంచి రాణి ఎలిజబెత్ వరకు ప్రోత్సాహకులు. వారు లార్డ్ ఛాంబర్ లైన్‌మెన్‌గా ప్రసిద్ధులు. వారు ప్రజలలోకి వచ్చి నాటకాలు ఆడేవారు. జేమ్స్ బర్‌బేజ్ రిచర్డ్ తండ్రి 1576లో పట్టణానికి ఉత్తరాన నాటకశాల నిర్మించాడు. అందులో షేక్స్పియర్ వాటాదారుడు, ఇంటి యజమాని, కంపెనీలో సగం యజమాని, మేనేజరు, లాభాలలో వాటాదారుడు. ఆయన ఫలవంతమైన సంవత్సరాలలో అతనికి అవసరమైన స్థిరత్వాన్ని ఇచ్చింది. కంపెనీకి ప్రధాన నాటకకర్తగా దాదాపు సంవత్సరానికి రెండు నాటకాలు చొప్పున 1611 - 1612 వరకు ఇస్తూ వచ్చాడు. తరువాత స్ట్రాట్‌ఫర్డ్‌లో విశ్రాంతి తీసుకున్నట్లుగా భావించవచ్చు. 1594 నుండి 99 వరకు ఛాంబర్‌లైన్‌మెన్ ఒక ప్రసిద్ధి చెందిన నాటక సమాజము. రాణివారి ఎదుట ఆ కంపెనీ ఆడిన నాటకాలు ఇంక ఏ కంపెనీవారు ఆడలేదు. షేక్స్పియర్ ఇందులో నటనకు సంబంధించి ఎంతో కృషి చేశాడు. ఆయన జాన్‌సన్ చేత 1616లో మొదటి సంపుటి వెలువడినపుడు ఎవ్విరిమాన్ ఈ హ్యూమర్ అన్న 1598లో రాసిన నాటకంలో ప్రధాన హాస్య పాత్రధారి. బెన్‌జాన్‌సన్ దృష్టిలో ఆయన ఒక గొప్ప విషాదాంత ప్రధాన రచయిత. ఇది 1603లో సెజ్‌నోస్‌లో వుదహరించాడు.

3. షేక్స్పియర్ యొక్క రచనలు

1594లో అన్ని ప్లే హౌస్‌లు తెరిచారు. అక్కడ ఛాంబర్ లైన్ వ్యక్తిగా షేక్స్పియర్ తన రచనలను ప్రారంభించాడు. ఫ్రాన్సిస్ మెరిస్ ఆయన రచన పల్లాడీస్ థామియా, విక్ట్రజరీ 1598లో ప్రచురించారు. ఆయనకు 12 నాటకాల గురించే తెలుసు. ఆయన రచనల గురించిన ప్రధానమైన ఆధారం ఇదే. దాని నుండి మనం ఎమిడ్ సమ్మర్‌నైట్స్ డ్రీమ్ (సుమారు 1594 లేక 1595లో రాశాడు.) రోమియో అండ్ జూలియట్ (సుమారు 1595) రిచర్డ్ II (సుమారు 1595) కింగ్ జాన్ (సుమారు 1596) ద మర్చంట్ ఆఫ్ వెనిస్ (1596-97) మరియు ద హెన్రీ IV నాటకాలు (సుమారు 1597-98). ఈ కాలాన్ని షేక్స్పియర్ రాసిన పద్యాలను బట్టి షేక్స్పియర్ లిరిక్స్ కాలం అని అంటారు.

మిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్, రోమియో అండ్ జూలియట్ మరియు రిచర్డ్ II. మేరీస్ లవ్

లేబర్స్ వన్ గురించి వివరాలు తెలియవు. దాని గురించి ప్రయత్నాలు కూడ జరిగాయి. టామింగ్ ఆఫ్ ద ష్రో (ఇది మేరిస్‌లో ఉదహరింపబడలేదు.) ఇప్పటికి అది వున్నది. మచ్ డు ఎబౌట్ నథింగ్ ఇది ఆ పేరుతో వున్న చిట్ట చివరి నాటకము.

1599లో షేక్స్‌పియర్ మచ్ డు ఎబౌట్ నథింగ్‌ను పూర్తి చేశాడు. పాత్రల ప్రకారం చూసినట్లయితే డచ్ బరీ క్యాంప్ 1899 ఛాంబర్ లైన్ మనుషులలో ఒక భాగం 1599లో ఆయన యాజ్ యు లైక్ ఇట్ పూర్తి చేశాడు. హెన్రీ ద 5 ను కూడ అదే సంవత్సరం పూర్తి చేశాడు. తరువాత ప్రసిద్ధ విషాద నాటకాలు జూలియస్ సీజర్‌తో మొదలుపెట్టాడు. జూలియస్ సీజర్ సెప్టెంబర్ 21, 1599లో రాశాడు. మెర్రీ వైజ్ విండ్‌సర్ కూడ దాదాపు ఇదే సమయంలో వెలువడింది. దానికి కాస్త తరువాత కాలానికి చెందింది హెన్రీ 4. షేక్స్‌పియర్ 1599లో మరణించాడు. ఇప్పటికీ కూడ ఆయనే గొప్ప నాటక కర్తగా ప్రపంచం అంతా గుర్తించింది. పరిణతి చెందిన ఆయన గ్రంథ రచనకన్నా ఎంతో ముందే ఆయనను ప్రశంసించారు.

విలియం షేక్స్‌పియర్

షేక్స్‌పియర్ రాసిన గొప్ప రచనలు

పేరు	రాసిన తేది	మొదటి ముద్రణ
ద కామెడి ఆఫ్ ఎర్రర్స్	1590	1623
టైటస్ యాన్‌డ్రోనికస్	1590	1594
ద టేమింగ్ ఆఫ్ ద ష్రూ	1591	1623
కింగ్ హెన్రీ VI పార్ట్ 2	1591	1594
కింగ్ హెన్రీ VI పార్ట్ 3	1591	1595
కింగ్ హెన్రీ VI పార్ట్ 1	1592	1623
కింగ్ రిచర్డ్ III	1592	1597
లవ్స్ లేబర్స్ లాస్ట్	1593	1598
ద టు జంటిల్‌మెన్ ఆఫ్ వెరొంనా	1593	1623
ఎమిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్	1594	1600
రోమియో అండ్ జూలియట్	1595	1597
కింగ్ రిచర్డ్ II	1595	1597
కింగ్ జాన్	1596	1623
ద మర్చంట్ ఆఫ్ వెనిస్	1596	1600
కింగ్ హెన్రీ IV పార్ట్ 1	1597	1598
ద మెరి వైవ్స్ ఆఫ్ విండ్‌సర్	1597	1602
కింగ్ హెన్రీ IV పార్ట్ 2	1598	1600
యాజ్ యు లైక్ ఇట్	1598	1623
కింగ్ హెన్రీ V	1599	1600
మచ్ ఎడు ఎబౌట్ నథింగ్	1599	1600
జూలిస్ సిజార్	1599	1623
ట్వల్‌ఫ్ నైట్ (వాట్ యు విల్)	1600	1623

హ్యామ్‌లెట్, ప్రిన్స్ ఆఫ్ డెన్‌మార్క్	1601	1603
ట్రాయిలస్ అండ్ కిస్ సిడి	1602	1609
ఆల్స్ వెల్ వట్ ఎన్డ్స్ వెల్	1603	1623
మెజర్స్ ఫర్ మెజర్స్	1604	1623
ఒథెల్లో, మూర్ ఆఫ్ వెనిస్	1604	1622
కింగ్ లీర్	1605	1608
మాక్‌బెత్	1605	1623
మాన్‌థోని అండ్ క్లియోపాట్రా	1606	1623
టిమన్ ఆఫ్ ఎథెన్స్	1606	1623
పెరిసల్స్, ప్రిన్స్ ఆఫ్ టైర్	1607	1609
కొరియోలానస్	1608	1623
సింబిలైన్	1609	1623
వింటర్స్ టేల్	1610	1623
ద టెంపెస్ట్	1611	1623
కింగ్ హెన్రీ VIII	1613	1623

షేక్స్‌పియర్ రచనలలో చెప్పిన గొప్ప సూక్తులు :-

ఐ ప్రే యు డు నాట్ ఫాల్ ఇన్ లవ్ విత్ మి,

ఫర్ ఐ యామ్ ఫాల్సర్ దాన్ ఓస్ మేడ్ ఇన్ వైన్ - **యాజ్ యు లైక్ ఇట్.**

గివ్ మి దట్ మాన్

దట్ ఈజ్ నాట్ పాషన్స్ స్లేవ్, అండ్ ఐ విల్ వేర్ హిమ్.

ఇన్ మై హార్ట్స్ కోర్, వ, ఇన్ మై హార్ట్ ఆఫ్ హార్ట్స్ - **హామ్‌లెట్.**

ఐ డు ఎఫెక్ట్ ద వెరి గ్రౌండ్ షి వాక్స్ ఆన్ - **లవ్స్ లేబర్స్ లాస్ట్.**

ఐ హమ్‌బుల్ డు బి సీచ్ యు ఆఫ్ యువర్ పార్డన్

ఫర్ టూ మచ్ లవింగ్ యు - **ఒథెల్లో.**

విలియం షేక్స్పియర్

అన్‌క్రైన్డ్‌నెస్ మే డిఫీట్ మై లైఫ్, బట్ నెవ్వర్ టైన్‌ట్ మై లవ్ - **ఓథెల్లో.**

వన్ దట్ లవ్‌డ్ నాట్ వైజ్‌లీ బట్ టు వెల్ - **ఓథెల్లో.**

మై లవ్స్ మోర్ రిచర్ దాన్ మై టంగ్ - **కింగ్‌లర్.**

వర్డ్ దు వెల్ వెన్ హి దట్ స్పీక్స్ దెమ్

ప్లీజెస్ దోస్ దట్ హియర్ - **యాజ్ యు లైక్ ఇట్.**

ద ట్రస్ట్ పొయిట్రి ఈజ్ ద మోస్ట్ ఫైనింగ్

అండ్ లవర్స్ ఆర్ గివెన్ టు పొయిట్రి - **యాజ్ యు లైక్ ఇట్.**

ఇఫ్ ద వైల్ ఐ థింక్ ఆన్ ట్రీ, డియర్ ఫ్రెండ్,

ఆల్ లాసెస్ ఆర్ రిస్టోర్డ్ అండ్ సారోస్ ఎన్డ్ - **సానెట్ 30.**

టు మీ, ఫైర్ ఫ్రెండ్, యు నెవ్వర్ కెన్‌బి ఓల్డ్, ఫర్ యాజ్ యువర్ వెన్ ఫస్ట్

యువర్ ఐ ఐ ఐడ్, సచ్ సీమ్స్ యువర్ బ్యూటి స్టిల్ - **సానెట్ 104.**

ఓ లెర్న్‌టు రీడ్ వాట్ సైలెంట్ లవ్ హాథ్ రిటన్;

టు హియర్ విత్ ఐస్ బిలాంగ్స్ టు లవ్స్ ఫైన్ విట్ - **సానెట్ 23**

మెక్ మి ఎనదర్ సెల్ఫ్ ఫర్ లవ్ ఆఫ్ మి,

దట్ బ్యూటి స్టిల్ మే లివ్ ఇన్ థెన్ ఆర్ థీ - **సానెట్ 10**

బట్ హియర్ ఈజ్ ద జాయ్, మై ఫ్రెండ్ అండ్ ఐ ఆర్ వన్,

స్వీట్ ఫ్లాట్రి! దెన్ షి లవ్స్ బట్ మి ఎలోన్ - **సానెట్ 42**

దె పేల్‌నెస్ మూవ్స్ మి మోర్ దాన్ ఎలోక్వెన్స్ - **మర్చెంట్ ఆఫ్ వెనిస్.**

వెన్ మై లవ్ స్వేర్స్ దట్ షి ఈజ్ మేడ్ ఆఫ్ ట్రూత్.

ఐ డు బిలీవ్ హర్, దో ఐ నో షి లైస్ - **సానెట్ 138**

ఐ డు లవ్ థీ! అండ్ వెన్ ఐ లవ్ థీ నాట్,

కోస్ ఈజ్ కమ్ ఎగైన్ - **ఓథెల్లో**

ఓ స్పిరిట్ ఆఫ్ లవ్, హౌవ్ క్విక్ అండ్ ఫ్రెష్ ఆర్ట్ దో - **ట్వెల్‌ఫ్త్ నైట్**

ఐ లవ్ దీ, సన్ బట్ దీ, అండ్ దోజ్ డిజార్‌వెస్ట్ ఇట్ - **మెరివైవ్స్ ఆఫ్ విన్డ్‌సర్.**
దో నోస్ట్ ద మాస్క్ ఆఫ్ నైట్ ఈజ్ ఆన్ మై ఫేస్,
ఎల్స్ వుడ్ ఎ మైడెన్స్ బ్లష్ బిపైంట్ మై చీక్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**
యాజ్ వాగిష్ బాయ్స్ ఇన్ గేమ్స్ దెమ్‌సెల్‌వ్స్ ఫార్స్‌వేర్,
సోదబాయ్ లవ్ ఈజ్ ప్రజ్యూడ్ ఎవ్విరి వేర్ - **మిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్.**
టు బాసమ్స్ ఇంటర్ ఛైన్డ్ విత్ యాన్ ఓత్,
సో దెన్ టు బాసమ్స్ అండ్ ఎ సింగల్ ట్రూత్ - **మిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్.**
దో విల్ట్ బి ఎ లవర్ ప్రెజన్ట్‌లీ,
అండ్ టైర్ ద హెవెన్స్ విత్ ఎ బుక్ ఆఫ్ వర్డ్ - **మచ్ ఎ డు ఎబౌట్ నథింగ్.**
వేర్ సో ఎవర్ వుయ్ వెంట్ లైక్ జూనోస్ స్వాన్స్,
స్టిల్ వుయ్ వెంట్ కపుల్డ్ అండ్ ఇన్స్‌పెరబుల్ - **యాజ్ యు లైక్ ఇట్.**
టేక్ ఆల్ మై సెల్ఫ్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**
యువర్ బ్యూటి, దట్ డిడ్ హాన్ట్ మి ఇన్ మై స్లీప్,
టు అండర్ టేక్ ద డెత్ ఆఫ్ ఆల్ ద వరల్డ్,
సో ఐ మైట్ లివ్ యాన్ అవర్ ఇన్ దె స్వీట్ బాసమ్ - **రిచర్డ్ III**
వాట్ ఈజ్ లవ్? టీస్ నాట్ హియర్ ఆఫ్టర్
ప్రజంట్ మిర్త్ హ్యత్ ప్రజంట్ లాఫర్ - **ట్వల్‌ఫ్త్ నైట్.**
లెట్ దె లవ్ బి యంగర్ ద్యాన్ దె సెల్ఫ్ - **ట్వల్‌ఫ్త్ నైట్.**
లవ్ సాట్ ఈజ్ గుడ్ బట్ గివ్ ఎన్ అన్‌సాట్ ఈజ్ బెటర్ - **ట్వల్‌ఫ్త్ నైట్**
యు ఆర్ మై ట్రు అండ్ ఆనరబుల్ వైఫ్,
యాజ్ డియర్ టు మి యాజ్ ఆర్ ద రడ్డీ డ్రాఫ్స్
దట్ విజిట్ మై సాడ్ హార్ట్ - **జూలియస్ సిజర్.**
డౌట్ దట్ ద స్టార్స్ ఆర్ ఫైర్, డౌట్ దట్ ద సన్ డోత్ మువ్,

విలియం షేక్‌స్పియర్

డౌట్ ట్రూత్ టుబి లేయర్, బట్ నెవర్ డౌట్ ఐ లవ్ - **హేమ్‌లెట్.**

ఇఫ్‌దేర్ బి నో గ్రేట్ లవ్ ఇన్ ద బిగినింగ్, ఎట్ హెవెన్ మై డిక్రీజ్ ఇట్ అపాన్ బెటర్ ఎక్వన్‌టెన్స్, వెన్ వుయ్ ఆర్ మ్యారీడ్ అండ్ హావ్ మ్యూ అకేషన్ టు నో వన్ ఎనదర్ - **ద మెర్రీ వైవ్స్ ఆఫ్ విండ్‌సర్.**

లుక్ హౌవ్ మై రింగ్ ఎన్‌కామ్ ఫసిత్ దె ఫింగర్,

ఈవెన్ సో దట్ బ్రీస్ట్ ఎన్‌క్లోస్త్‌మై పూర్ హార్ట్ - **రిచర్డ్ III**

ఇన్ లవ్ ద హెవెన్స్ దెమ్ సెల్వ్స్ డు గైడ్ ద స్టేట్;

మని బైస్ లాండ్స్, బట్ వైవ్స్ ఆర్ సోల్డ్ బై ఫేట్ - **ద మెర్రి వైవ్స్ ఆఫ్ విండ్‌సర్**

ద లునటిక్, ద లవర్, అండ్ ద పోయెట్,

ఆర్ ఆఫ్ ఇమాజినేషన్ ఆల్ కంపాక్ట్ - **మిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్.**

టెల్ మి వేర్ ఈజ్ ప్యాన్‌సిబ్రెడ్

ఇన్ ద హార్ట్ ఆర్ ఇన్ ద హెడ్? - **మర్చంట్ ఆఫ్ వెనిస్.**

ఇఫ్ దో రిమెంబర్ స్ట్ నాట్ ద స్లైటెస్ట్ ఫొల్లీ

దట్ వెర్ లవ్ డిడ్ మేక్ దీ రన్ ఇన్ టు,

దో హాస్ట్ నాట్ లవ్డ్ - **యాజ్ యు లైక్ ఇట్.**

వెన్ లవ్ స్పీక్స్, ద వాయిస్ ఆఫ్ ఆన్ ద గాడ్స్,

మెక్స్ హెవెన్ డ్రౌసి విత్ హార్‌మెని - **లవ్స్ లేబర్స్ లాస్ట్.**

షి ఈజ్ మోర్‌టల్,

బట్ బై ఇమ్మోర్‌టల్ ప్రొవిడెన్స్ షి ఈజ్ మైన్ - **ద టెమ్‌పెస్ట్.**

లవ్ మోడెస్టీలీ, లాంగ్ లవ్ డోత్ సో,

టూ స్విఫ్ట్ ఎరైవ్స్ యాజ్ టూర్ డి యాజ్ టూ స్లో - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**

లవ్ ఈజ్ నాట్ లవ్ విచ్ ఆల్‌టర్స్ వెన్ ఇట్ ఆల్‌టరేషన్ ఫైన్డ్ - **సానెట్ 109.**

ఓ, షి డోత్ టీచ్ ద టోర్‌చస్ టు బోర్న్ బ్రైట్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**

ద బ్రైట్‌నెస్ ఆఫ్ హర్ చీక్ వుడ్ షేమ్ దోజ్ స్టార్స్.
యాజ్ డెలైట్ డోత్ ఎలామ్‌ప్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**
ఓ కన్నింగ్ లవ్, విత్ టి ఎర్స్ దో కీపెస్ట్ మి బ్లైండ్ - **సానెట్ 148.**
గుడ్‌నైట్, స్వీట్ ప్రిన్స్ అండ్ ఫ్లైట్ ఆఫ్ ఎన్‌జిల్స్ సింగ్ దీ టు దెరెస్ట్ - **హామ్‌లెట్.**
దో ఆర్ట్ యాజ్‌వైజ్ యాజ్ వో ఆర్ట్ బ్యూటిఫుల్ - **మిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్.**
అద్యు, అండ్ టేక్ దె ఫైస్ విత్ దీ టు హెవెన్ - **హెన్రీ IV**
ఎలెస్, పూర్ వరల్డ్, వాట్ ట్రజర్ హాస్ట్ దో లాస్ట్ - **వెన్యూస్ & ఎడానిస్.**
ఆల్ దట్ లెవ్స్ మస్ట్ డై, పాసింగ్ త్రూ నెచర్ టు ఎటర్‌నిటి - **హామ్‌లెట్.**
డెత్ లైస్ ఆన్ హర్, లైక్ యాన్ అన్ టైమ్‌లి ఫ్రాస్ట్ అప్ ఆన్ ద స్వీటెస్ట్ ఫ్లవర్ ఆఫ్ ఆల్ ద ఫిల్డ్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**
ఐ హానర్డ్ హిమ్, ఐ లవ్‌డ్ హిమ్.
అండ్ విల్ వీప్ మై డేట్ ఆఫ్ లైఫ్ అవుట్,
ఫర్ హిజ్ స్వీట్ లైఫ్స్ లాస్ - **కింగ్ జాన్**
ఇఫ్ ఐ మస్ట్ డై, ఐ విల్ ఎన్‌కౌంటర్ డార్క్‌నెస్ యాజ్ ఎబైడ్, అండ్ హగ్ ఇట్ ఇన్‌మైన్ ఆమ్స్ - **మెజర్ ఫర్ మెజర్.**
వేర్ ఎవర్ ద బ్రైట్ సన్ ఆఫ్ హెవెన్ షల్ షైన్, హిజ్ ఆనర్ అండ్ గ్రేట్‌నెస్ ఆఫ్ హిజ్ నేమ్ షల్ బి - **హెన్రీ VIII**
మెన్ ఎట్ సమ్‌టైమ్ ఆర్ మాస్టర్స్ ఆఫ్ దైర్ ఫీట్ - **జూలీస్ సీజర్.**
కన్‌డెమ్ ద ఫ్లాట్ అండ్ నాట్ ద యాక్టర్ ఆఫ్ ఇట్? - **మెజర్స్ ఫర్ మెజర్స్.**
ఐ యామ్ నాట్ ఆఫ్ దట్ ఫెదర్,
టు షేక్ ఆఫ్ మై ఫ్రెండ్ వెన్ హి మస్ట్ నీడ్ మి
లవ్ ఆల్, ట్రస్ట్ ఎ ఫ్యూ, డు వ్రాంగ్ టు నన్ - **ఆల్‌స్ వెల్ దట్ ఎన్డ్స్ వెల్.**
గుడ్ షల్ బి మై హోప్ మై స్టే, మై గైడ్,

అండ్ లాన్‌టరన్ టు మై ఫీట్ - **హెన్రీ VI.**

సమ్ ఆర్ బోరన్ గ్రేట్, సమ్ ఎచీవ్ గ్రేట్‌నెస్,

ద సమ్ హేవ్ గ్రేట్‌నెస్, థ్రస్ట్ అప్ ఆన్ దెమ్ - **ట్వెల్‌ఫ్త్ నైట్.**

ద ఎ బ్యూస్ ఆఫ్ గ్రేట్‌నెస్ ఈజ్

వెన్ ఇట్ డిస్‌జాయిన్స్ రిమోర్స్ ఫ్రం పవర్ - **జూలిస్ సీజర్.**

హానెస్ట్ ప్లైన్ వర్డ్స్ బెస్ట్ పియర్స్ ద యిఎర్ ఆఫ్ గ్రీఫ్ - **లవ్స్ లేబర్స్ లాస్ట్**

ఇగ్‌నోరెన్స్ ఈజ్ ద కర్స్ ఆఫ్ గాడ్,

నాలెడ్జ్ ద వింగ్‌వేర్ విత్ వుయ్ ఫ్లైటు హెవెన్ - **హెన్రీ VI**

హెవెన్ డోత్ విత్ అజ్ యాజ్ వుయ్ విత్ టర్చస్ డు;

నాట్ లైట్ దెమ్ ఫర్ దెమ్ సెల్వ్స్ - **మెజర్స్ ఫర్ మెజర్స్**

టేక్ ఆనర్ ఫ్రం మి అండ్ మై లైఫ్ ఈజ్ డోన్ - **రిచర్డ్ II**

వేర్ ఎవర్ ద బ్రైట్ సన్ ఆఫ్ హెవెన్ షల్ షైన్,

హిజ్ ఆనర్ అండ్ గ్రేట్‌నెస్ ఆఫ్ హిజ్ నేమ్ షల్ బి - **హెన్రీ VIII**

అండ్ గాడ్ బి ఫ్రెండ్ అజ్, యాజ్ అవర్ కాజ్ ఈజ్ జస్ట్ - **హెన్రీ IV**

ఇఫ్ మ్యూజిక్ బి ద ఫుడ్ ఆఫ్ లవ్, ప్లే ఆన్ - **ట్వెల్‌ఫ్త్ నైట్.**

సెక్రెడ్ అండ్ స్వీట్ వజ్ ఆల్ ఐసా ఇన్‌హర్ - **ద టేమింగ్ ఆఫ్ ద ష్రో.**

ప్రైసింగ్ వాట్ ఈజ్ లాస్ట్,

మేక్స్ ద రిమెంబరెన్స్ డియర్ - **ఆల్స్ వెల్ దట్ ఎన్డ్స్ వెల్.**

హిజ్ లైఫ్ వజ్ జెన్‌టిల్, అండ్ ద ఎలిమెన్‌ట్స్ సోమిక్స్ ఇన్ హిమ్

దట్ నేచర్ మైట్ స్టాండ్ అప్ అండ్ సే టు ఆల్ ద వరల్డ్,

దిస్ వజ్ ఎ మెన్ - **జూలియస్ సీజర్.**

ఇట్ ఈజ్ ద మైన్డ్ దట్ మేక్స్ ద బాడీ రిచ్ - **ద టేమింగ్ ఆఫ్ ద ష్రూ.**

ఎస్మైయిల్ రీ - కర్స్ ద వాన్‌డింగ్ ఆఫ్ ఎఫ్రాన్ - **వెన్యూస్ & ఎడోనిస్.**

ఓ! యు గాడ్స్, వై డు యు మేక్ అజ్ లవ్ యువర్ గుడ్ లీ గిఫ్ట్స్.
అండ్ స్నాచ్ దెమ్ స్ట్రైట్ ఎవె? - **పెరికల్స్.**
టిజ్ బెటర్ టుబి బ్రీఫ్ దెన్ టిడిఎస్ - **రిచర్డ్ III**
వైజ్ లి అండ్ స్లో; దె స్టెమ్ బుల్ హురన్ ఫాస్ట్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**
మై ఎన్‌డీవర్స్ హేవ్ ఎవర్ కమ్ టు షార్ట్ ఆఫ్ మై డిజైర్స్ - **హెన్రీ VIII**
ద ప్రవేట్ వాన్డ్ ఈజ్ డీపెస్ట్ - **ద టు జన్‌టిల్‌మెన్ ఆఫ్ వెరోనా.**
గుడ్ నైట్, గుడ్ నైట్! పార్టింగ్ ఈజ్ సచ్ స్వీట్ సారో,
దట్ ఐ షల్ సె గుడ్ నైట్ టిల్ ఇట్ బి మారోం - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**
ఇఫ్ వుయ్ మీట్ ఎగైన్, వై, వుయ్ షల్ స్మైల్;
ఇఫ్ నాట్, వై దెన్ దిస్ పార్టింగ్ వజ్ వెల్ మేడ్ - **జూలియస్ సీజర్.**
వెన్ యు డిపార్ట్ ఫ్రమ్ మి సారో ఎబిడిస్,
అండ్ హ్యాపినెస్ టేక్స్ హిజ్ లీవ్ - **మచ్ ఎ డు ఎబౌట్ నథింగ్.**
ఓ, ఫ్లాటర్ మి, ఫర్ లవ్ డిలైట్స్ ఇన్ ప్రైసెస్ - **ద టు జంటిల్‌మెన్ ఆఫ్ వెరొనా.**
యువర్ మాన్యుమెంట్ షల్ బి మై జన్‌టిల్ వెర్స్,
విచ్ ఐస్ నాట్ ఎట్ క్రియేటెడ్ షల్ ఓ ఎర్ రీడ్ - **సానెట్ 81.**
డిఫెన్డ్ యువర్ రిపుటేషన్.
ఆర్ బిడ్ ఫేర్‌వెల్ టు యువర్,
గుడ్ లైఫ్ ఫర్ ఎవర్ - **ద మెరి వైవ్స్ ఆఫ్ విన్డ్సర్.**
గుడ్‌నేమ్, ఇన్‌మెన్ ఆర్ వుమెన్,
ఈజ్ ద ఇమ్మిడి ఎట్ జూవెల్ ఆఫ్ దైర్ సోల్స్ - **ఒథెల్లో.**
హి దట్ ఫ్లిచస్ ఫ్రం మి మై గుడ్ నేమ్,
రోబ్స్ మి ఆఫ్ దట్ విచ్ నాట్ ఎన్ రిచస్ హిమ్,
బట్‌మేక్స్ మి పూర్ ఇన్‌డీడ్ - **ఒథెల్లో.**

విలియం షేక్స్పియర్

ద ప్యూరెస్ట్ ట్రెజర్ మోర్‌టల్ టైమ్స్ అఫర్డ్,
ఈజ్ స్పాట్ లెస్ రెపుటేషన్ - **రిచర్డ్ II**
హేవ్‌మోర్ దాన్ దో షోస్ట్; స్పీక్ లెస్‌దాన్ దో నోస్ట్;
లెన్డ్ లెస్‌దాన్ దో వోస్ట్ - **కింగ్‌లీర్.**
ద సైలెన్స్ ఆఫెన్, ఆఫ్ పూర్ ఇన్నోసెన్స్ పర్‌సు ఏట్,
వెన్ స్పీకింగ్ ఫైల్స్ - **వింటర్స్ టెల్.**
వన్ సారో నెవ్వర్ కమ్స్ బట్ బ్రింగ్స్ యాన్ హైర్ - **పెరికల్స్.**
స్లీప్ సెల్‌డమ్ విజిట్స్ సారో; వెన్ ఇట్ డోత్,
ఇట్ ఈజ్ ఎ కంఫార్‌టర్ - **ద టెంపెస్ట్.**
వెన్ సారో కమ్స్, దె కమ్ నాట్ సింగిల్ స్పైస్, బట్ ఇన్ బెటాలియన్ - **హ్యామ్‌లెట్.**
బెటర్ త్రీ అవర్స్ టూ సూన్ దెన్
ఎ మినిట్ టూ లేట్ - **ద మెర్రి వైవ్స్ ఆఫ్ విన్డ్‌సర్.**
టు ఎక్స్‌పోస్ట్‌టులేట్స్ వై డె ఈజ్ డె, నైట్ అండ్ టైమ్ ఈజ్ టైమ్స్ వర్ నథింగ్
బట్ టు వెస్ట్ నైట్, డె అండ్ టైమ్ - **హామ్‌లెట్.**
టు-మారో, అండ్ టు-మారో, అండ్ టు-మారో క్రీప్స్ ఇన్ దిస్ పెట్టి పేస్ ఫ్రం
డె టు డె, టు ద లాస్ట్. సిలబల్ ఆఫ్ రికార్డెడ్ టైమ్ - **మాక్‌బెత్.**
ఇట్స్ నాట్ ఎనఫ్ టు స్పీక్, బట్ టు స్పీక్ ట్రూ - **ఎమిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్.**
కైన్డ్‌నెస్ ఇన్ వుమెన్, నాట్ దైర్ బ్యుటీస్ లుక్స్,
షల్ విల్ మై లవ్ - **ద టేమింగ్ ఆఫ్ ద ష్రూ.**
వుమెన్ మె ఫాల్ వెన్ దేర్ ఈజ్ నో
స్ట్రెంగ్త్ ఇన్ మెన్ - **రోమియో అండ్ జూలియట్.**

4. షేక్స్‌పియర్ యొక్క సహనటులు

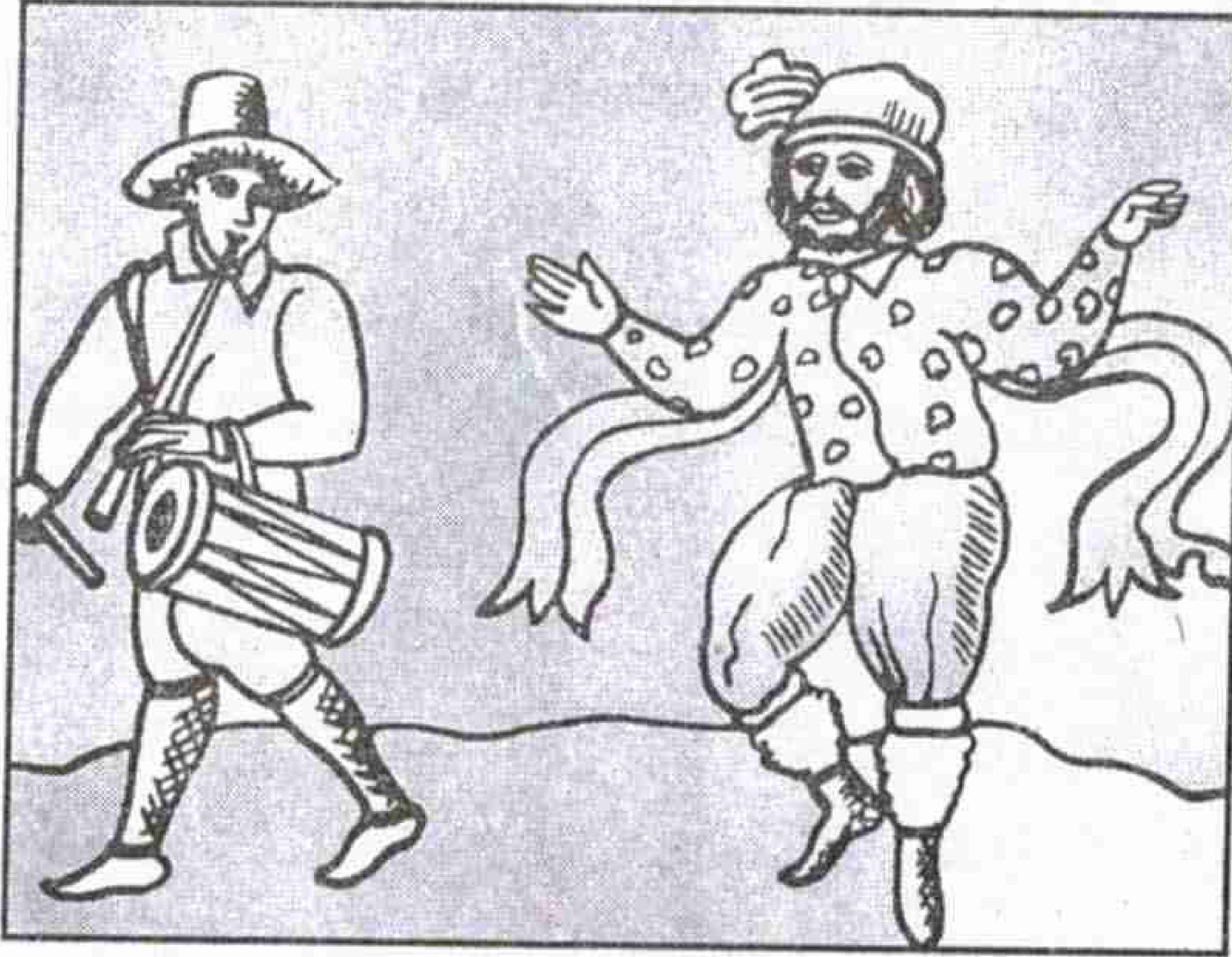
రిచర్డ్ బార్‌బేజ్ (b. 1567 ? d. 1619)

రిచర్డ్ బార్‌బేజ్ ఇంగ్లీషు నాటక రంగానికి చెందిన గొప్ప నటుడు. అతను జేమ్స్ బర్ బేజ్ కొడుకు. ఆయన లండన్ సరిహద్దులోని షోర్‌బిచ్ అనేచోట ది థియేటర్ అని నాటక రంగాన్ని నిర్మించాడు. ఆయన ఇంకొక అన్నకత్‌బెత్ బెల్డ్‌బార్ బేజ్ ఆయన 20వ ఏటే ఎన్నో విజయాలు సాధించాడు. జాన్‌సన్ కిడ్, ప్యూమౌంట్ ఫ్లచర్, జాన్‌వెబ్‌స్టర్ అన్న నాటకాలలో నటించాడు. ఇవికాక షేక్స్‌పియర్ రాసిన ఒథెన్‌లో హామ్‌లెట్, లియర్, రిచర్డ్ III నాటకాలలో కూడ పాల్గొన్నాడు. ఎలిజిబెత్ కాలంనాటి ప్రజలలో ఆయన రాసిన రిచర్డ్ 3 అన్న నాటకం ఎంతో ప్రసిద్ధి చెందింది. అది బార్ బేజ్‌కి ఎంతో పేరు ప్రఖ్యాతలు తెచ్చిపెట్టింది. రిచర్డ్ III అన్న నాటకంలో అతని నటనా ప్రతిభను చూసి ఒక స్త్రీ అతనిని కింగ్ రిచర్డ్ పేరుతో తన ఇంటికి రమ్మని ఆహ్వానించింది. కాని ఇది షేక్స్‌పియర్ అది ఒక హాస్యం అనుకున్నాడు. మరునాడు బార్‌బేజ్

ఇంటికి వెళ్ళాడు. బార్‌బేజ్ లార్డ్ స్ట్రేంజ్‌మెన్ అండ్ ఎడ్వరల్‌మెంట్ కంపెనీలలో సభ్యుడు ఈ రెండు కంపెనీలు జేమ్స్ బార్‌బేజ్ థియేటర్లలో 1590-91లలో నాటకాలాడారు. 1594 తరువాత ఛాంబర్ లైన్‌మెన్‌లో ఆయన సభ్యుడుగా వున్నాడా లేదా అన్నది తెలియదు. 1603లో ఆ సంఘం కింగ్స్‌మెన్‌గా వున్నాడు. అయినప్పటికి ఆయన తన చివరి నటనను 1610లో నటించాడు. ఆయన 1619లో మరణించే వరకు ఆ కంపెనీలో వున్నాడు. రిచర్డ్ బార్‌బేజ్ 1597లో తన తండ్రి జేమ్స్ బార్‌బేజ్ వదిలిన బాధ్యతలు భుజానికి ఎత్తుకున్నాడు. ఆ థియేటర్‌ను తన సోదరుడు రిచర్డ్‌కు అతని తమ్మునికి అప్పచెప్పాడు. వారు ఇద్దరు కలసి 1599లో దానిని పడగొట్టి 1599లో గ్లోబ్‌గా మార్చారు. బార్‌బేజస్ ఆ కొత్త థియేటర్‌లో ఒక సగం తను వుంచుకుని మిగిలిన సగం వాటా షేక్స్‌పియర్ మిగిలిన ఛాంబర్‌లైన్ నటులకు ఇచ్చాడు. జేమ్స్ బార్‌బేజ్ ఇంకొక థియేటర్‌కు మారాడు. బ్లాక్ ఫైర్స్ థియేటర్. రిచర్డ్ బార్‌బేజ్ దానిని చిల్డ్రన్ ఆఫ్ ది ఛాపల్ అనే కంపెనీకి లీజుకు ఇచ్చాడు. వారు ఏ విధమైన డబ్బులు ఇవ్వకపోవడంతో బార్‌బేజ్ దానిని తిరిగి తీసుకుని తన తమ్ముడు రాజుగారి నలుగురు కింగ్స్‌మెన్‌లను భాగస్థులుగా చేసుకుని దానిని నడపసాగాడు. ఆ నలుగురు షేక్స్‌పియర్, హెన్రీ కాండల్, విలియమ్స్ స్లీ, జాన్ హెమింజేలు.

రిచర్డ్ బార్‌బేజ్ ఒక గొప్ప చిత్రకారుడు. షేక్స్‌పియర్ అతనిని గురించి ఎన్నో ప్రశంసాపూర్వక వాక్యాలు చెప్పాడు. బార్‌బేజ్ వ్యక్తిత్వపు బ్యాడ్జిని తయారుచేశాడు. అది ఎరల్‌రట్ ల్యాండ్ 1578-1632 ఆ బ్యాడ్జి 1613 మార్చి 24న ఒక టోర్నమెంట్‌లో జేమ్స్ I కు గౌరవ సూచకంగా దానిని ధరించారు. షేక్స్‌పియర్ 1616లో తన ప్రేమాస్పద మిత్రుడు బార్‌బేజ్‌ను ఒంటిగా వదిలిన తరువాత అతని స్మృతి చిహ్నంగా ఒక ఉంగరాన్ని పెట్టుకున్నాడు. బార్‌బేజ్ 1619 మార్చి 9న మరణించాడు. ఆయన షేక్స్‌పియర్ అందించిన పద్ధతిలో నిజమైన వారసుడిగా నిశ్చబ్ధ ప్రవాహం మాదిరిగా భావితరాల వారికి అందించాడు.

విలియం కెంపే (b. 1560? d. 1603) :- విలియం కెంపే ఎల్జిబెత్ థియేటర్స్‌లో గొప్ప హాస్యగాడు. 1585-86లో డెన్మార్క్‌లోను లెస్టర్‌మెన్‌తో నెదర్‌లాండ్ పర్యటన చేసిన కెంపే ఒక గొప్ప హాస్యగాడుగా రికార్డులు తెలుపుతున్నవి. 1593 నాటికి ఆయన స్ట్రేంజ్ మెన్‌క్లబ్‌లో చేరాడు. అతని హాస్యపు ప్రతిభను సహచర నటులు గుర్తించాడు. థామస్ నాష్ అతని గొప్ప ఎల్లిబెత్‌న్ నటుడుగా గుర్తింపు పొందిన రిచర్డ్ ధార్ట్లన్‌కం

వారసుడుగా గుర్తించాడు. కంపే ఛాంబర్ లైన్‌మెన్‌లో 1594లో ప్రవేశించి దాదాపు అన్ని షేక్స్‌పియర్ నాటకాలలోను నటించాడు. డాగ్‌బర్రీలో అతి సహజంగా నటించాడు.

డాగ్‌బెర్రిలో మచ్ ఎడ ఎబౌట్ నథింగ్, పీటర్ ఇన్ రోమియో అండ్ జూలియట్, మరియు ఫాల్‌స్టాఫ్‌లో కూడ నటించి వుండవచ్చు. ఆయన లాన్స్ లాటో గొబ్బాలో ద మర్చంట్ ఆఫ్ వెనిస్ మరియు బాటమ్‌లో ఎ మిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్. 1599లో కెంపే ఛాంబర్ లైన్స్‌మెన్‌ను వదిలి వేశాడు. కారణం మాత్రం వివరించలేదు. అతను తన శక్తిని బాగా అభివృద్ధి చేసుకున్న కారణంగా ఆ కంపెనీని వదిలేశాడు. ఈ విషయాన్ని ఆయన తన హామ్‌లెట్‌లో అన్యాపదేశంగా తెలియజేశాడు.

"...అండ్ లెట్ దోస్ దట్ ప్లే
యువర్ క్లౌన్స్ స్పీక్ నో మోర్ దాన్ ఈజ్
సెట్ డౌన్ ఫర్ దెమ్
ఫర్ దేర్ బి ఆఫ్ దెమ్ దట్ విల్ దెమ్ సెల్వ్స్
లాఫ్, టు
సెట్ ఆన్ సమ్ క్వాన్‌టిటి ఆఫ్ బారెన్ స్పెక్ టేటర్స్ టు లాఫ్
టూ" – (3.2.40–5)

కెంపే ఆ సమాజాన్ని వదిలిన తరువాత ఆయన హాస్య పాత్రలు ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. అంతకు ముందు అవన్నీ కూడ కెంపే పద్ధతికి అనుగుణంగా రాశారు. ఈ విధమైన మార్పు కెంపే వేదిక మీద ప్రదర్శించే నటన గురించిన ఎక్కువ సమాచారం లభించగలదు. ప్లే బియన్ హాస్యగాళ్ళు భౌతిక భాషను వుపయోగించినపుడు దానిని ప్రత్యేకించి పరిశ్రమించిన వారిలో కెంపే ఒకరు. కెంపే పాత్రలు అన్ని కూడ వాటి మాటలను తప్పుగా వుచ్ఛరించి మనలను తికమక పెట్టేవి. అతని నాట్య ప్రతిభ సమకాలీన సంఘటనల కూర్పు, చేర్పు "స్టర్వీమొహం" ఒక రకమైన భౌతిక హాస్యంను అందించేది. షేక్స్పియర్ కంపెనీని వదిలిన తరువాత అతను లండన్ ప్రజలకు కొత్త పద్ధతి ద్వారా ఆనందింప చేద్దామని అనుకున్నాడు. 1600లలో లండన్ నుంచి నార్విచ్‌కు అతను మారిఫ్ డాన్స్ చేశాడు. ఈ వందమైళ్ళ ఉత్తరాది ప్రాంతం కూడ ఆయన డాన్స్ చేస్తూనే నడిచాడు. ఈ సంఘటనను ఆయన కెంపేస్ 9 రోజుల వండర్‌లో వివరంగా రాశాడు. కెంపే 1601లో ఇంగ్లాండు నుండి యూరప్‌కు పర్యటనకు వెళ్ళాడు. తిరిగి ఆయన 1602లో వచ్చి వర్స్టర్‌మెన్ సమాజంలో ప్రవేశించాడు. తరువాత అతి స్వల్ప కాలంలో ఆయన కనిపించడం మానేశాడు. కొంతమంది పరిశోధకులు అతను 1603లో లండన్‌లో ప్లేగు బారినపడి మరణించాడు. షేక్స్పియర్ జీవితంలో ఇది ఒక గొప్ప కలకలము సృష్టించింది.

5. ద గ్రేట్ గ్లోబ్

1594-1599 షేక్స్‌పియర్ మరచిపోలేని గొప్ప సంవత్సరాలు. ఆయన ఎంతో గొప్పవైన నాటకాలను ఒకే పద్ధతిలో రాశాడు. ఆయన ప్రధాన నటుడుగాను ఛాంబర్‌లైన్ నటుడుగాను అస్థిరమైన థియేటర్ ప్రపంచంలో స్థిరమైన పనిచేసి చూపించారు. తరువాత ఆయన ఆర్థికంగా తన స్వగ్రామం నేటివ్ స్టాట్‌ఫర్డ్‌కు ఎంతో ఖర్చుపెట్టి సుఖమయ జీవితం గడిపాడు. 1599లో ఆయన అతి ఉన్నతమైన లండన్‌లోని ప్లే హౌస్ గ్లోబ్‌లో భాగస్వామి అయినాడు.

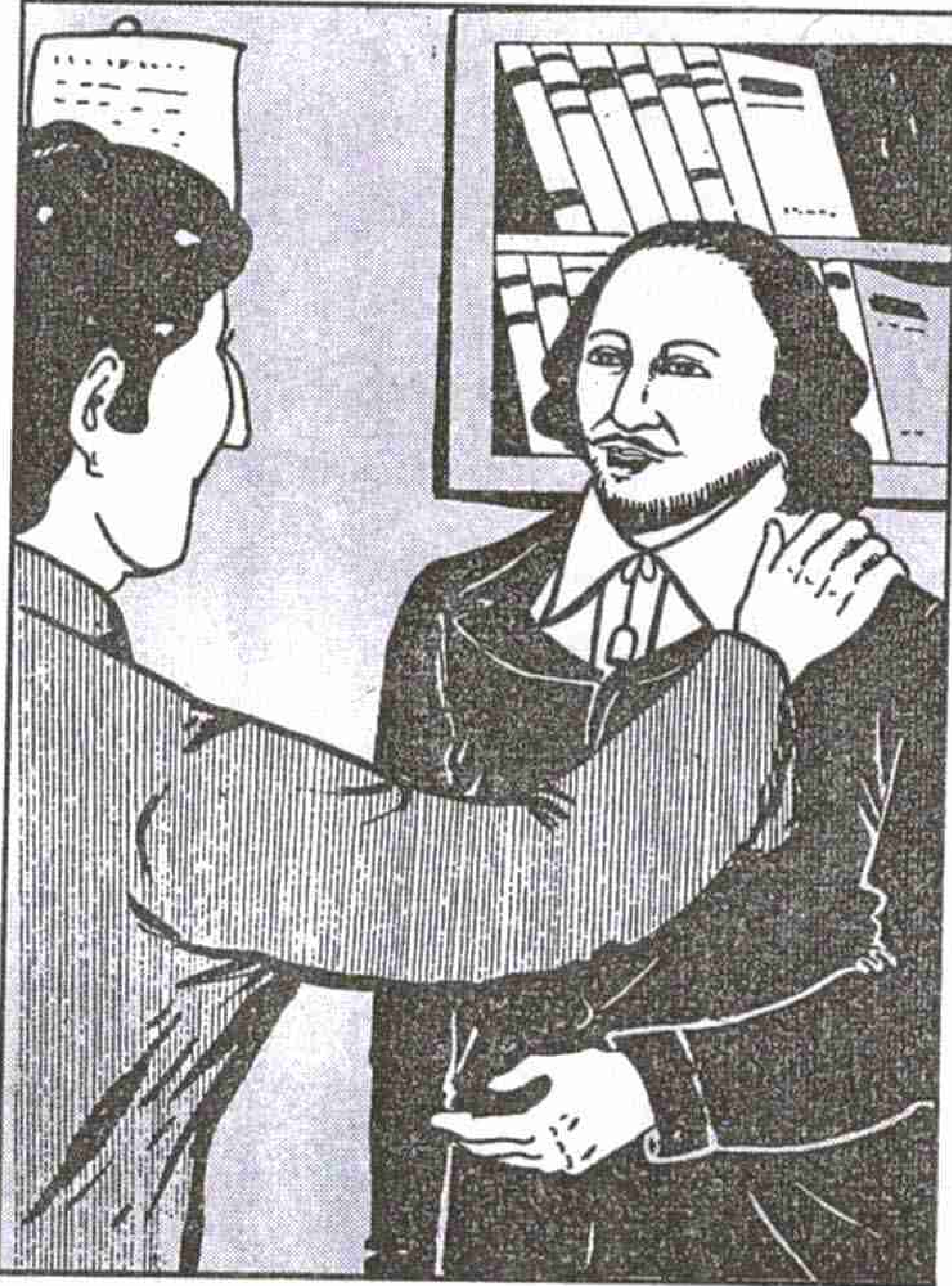
దానికి ముందు ఛాంబర్‌లైన్ సమాజం ఆ థియేటర్‌లో ప్రాథమికంగా నాటకాలు ఆడించేది. అది రిచర్డ్ ఫాదర్ అయిన జేమ్స్ బార్‌బేజ్ లీజుకు తీసుకున్నాడు. ఆ స్థల యజమాని గిల్లిస్ ఎలెన్ తనదే గొప్ప మతం అని చెప్పుకునే వ్యక్తి ఆయన. ఆయనకు నాటకరంగ అంశాలు ఏవి పడవు. 1597లో వారి లీజ్‌కాలం పూర్తి అయినది. ఛాంబర్ లైన్ సమాజం అక్కడ నుంచి తప్పనిసరి పరిస్థితిలో ఆ థియేటర్‌కు దగ్గరలోనే మరొక నాటకశాల కర్టెన్‌కు మారారు. ఈ మధ్య సమయంలో ఆ థియేటరు ఖాళీగా వుంది. (ఈ సమయంలో మరొక

నాటకశాలలు బార్‌బేజ్ బ్లాక్ ఫేర్స్‌లో 600 పౌన్లకు ఒక నాటకశాలను కొన్నాడు. అది పట్టణంలోని అంతర్భాగం కాని అది రాజుగారి స్థలము ఎక్కువమంది నగల అధికారులు కాదు. వారు అందరు ఈ నాటకాల రాయుళ్ళకు వ్యతిరేకులే. స్థానిక ప్రజలు అభ్యంతర పెట్టారు. చాలాకాలం తరువాత ఈ నాటకాలు బ్లాక్‌ఫైర్స్ నాటకశాలను వుపయోగించేందుకు అనుమతించారు.) ఈ నాటకశాల గురించి ఖరీదు విషయంలో లోభి అయిన స్థల యజమానికి వీరికి మధ్య ప్రతిస్తంబన ఏర్పడింది. ఈ సందర్భంగా జేమ్స్ బార్‌బేజి మరణించాడు. ఆయన ఇద్దరి కొడుకులు రిచర్డ్ మరియు కోత్‌బెర్ట్ పోట్లాడుకోసాగారు. ఎలెన్ థియేటర్‌ను పడగొట్టి దానిని ఇంకా ఏదయినా మంచి పనికి వుపయోగిద్దాం అనుకున్నాడు. దీనికి నటులు ఎవరు కూడ అతని షరతులకు అంగీకరించలేదు. గత లీజు ప్రకారం ఆ భవనాన్ని పడగొట్టేందుకు ఇష్టపడలేదు. బార్‌బేజెస్ అతని సహచరులు, పనివారు రాత్రికి రాత్రే ఆ థియేటర్‌ను పడగొట్టి దాని కొయ్య సామాగ్రిని థేమ్స్ నదిలో వేశారు. అక్కడ వారు గ్లోబ్ థియేటర్‌ను నిర్మించారు. ఎలెన్ శక్తిహీనుడు అయినాడు.

గ్లోబ్‌ను పీటర్‌స్మిత్ అనే వడ్రంగి నిర్మించాడు. అది లండన్‌లో ఎవరు చూడని విధంగా ఎంతో సున్నితమైన పనితనంతో నిర్మించాడు. అది రోజ్ థియేటర్‌కు సరిగ్గా 100 గజాల దూరంలో వుంది. ఇది ఫిలిప్‌హెన్స్‌లో ఆయన అల్లుడు ప్రఖ్యాత నటుడు ఎడ్వర్డ్ ఎలెన్ (మార్‌లో గొప్ప పాత్రల ప్రదర్శనలలో ప్రసిద్ధుడు) స్వాధీనంలో వుంది. ఇది పూర్తి శక్తిని తట్టుకోలేక సంవత్సరం తరువాత హెన్స్‌లో మరియు ఎలెన్, సెంట్ గిలీస్‌లో ఫార్ట్యూన్ థియేటర్‌కు మారారు.

గ్లోబ్ థియేటర్ ఒక సంఘం స్వాధీనంలో వుంది. అది లండన్‌లోని నాటకశాలలలో శక్తివంతమైనది. ఆ సిండికేట్‌లో సర్ నికలాస్ బ్రెండ్ ఆయన భూమి యజమాని. రిచర్డ్ కూత్‌బర్త్ బార్‌బేజ్ మరో 5 ఛాంబర్‌లైన్ మనుషులు షేక్స్‌పియర్, జాన్ హెమింగ్స్, ఆగస్టన్ ఫిలిప్, థామస్‌పోప్, విలియమ్ కెంప్‌లు,

బార్‌బేజ్ సోదరులు ఈ భూమి రావడానికి కారకులు. కారణంగా వారికి సగం లాభాలు. మిగిలిన అయిదుగురికి మిగిలిన దానిలో లాభాలు. షేక్స్పియర్ గ్లోబ్ థియేటర్ నిర్మాతగా 50% లాభాలలో 1/5 వంతుకాని లేక 10% మొత్తం లాభంతోగాని పొందాలి. కెంప్ ఛాంబర్‌లైన్ నటులతో విడిపోయాడు. ఎందుకంటే షేక్స్పియర్ వాటా ఎక్కువైంది. వెంటనే ఇద్దరు కొత్త భాగస్థులు కలిశారు. వారు విల్లిసె మరియు హెన్రీ కాన్‌డెల్. లాభాలు తగ్గడం ఆరంభమైనది. ఏ సంఘటనలో అయినా కాని సొంత విషయాలు సంబంధించినంతవరకు షేక్స్పియర్ ప్రతిభ వెలుగుతూనే వుంది. షేక్స్పియర్ ఎంత సంపాదించాడనేది ఖచ్చితంగా తెలియదు.

కొంతమంది విజ్ఞానులు ఆయన సంవత్సరానికి 200 నుండి 250 వరకు సంపాదించాడని అది ఆ కాలంలో ఎక్కువేనని వారి కథనం.

స్ట్రాట్‌ఫర్డ్‌లో షేక్స్పియర్ యొక్క జీవితం :- షేక్స్పియర్ భార్య పిల్లలు స్ట్రాట్‌ఫర్డ్‌లోనే వున్నారు. ఆయన ప్రతి రెండు మూడు రోజులకు గుర్రంపై వెళ్ళి వస్తుండేవాడు.

1596లో అతని ఏకైక కుమారుడు హెన్నెట్ మరణించాడు. అది కింగ్‌జాన్‌లో ప్రస్తావించాడు.

"గ్రీఫ్ ఫిల్స్ ద రూమ్ అప్ ఆఫ్ మై ఆబ్‌సెనెట్ బైర్డ్,
లైస్ ఇన్ టు హిజ్ బెడ్, వాక్స్ అప్ అండ్ డౌన్ విత్ మి,
పుట్స్ ఆన్ హిజ్ ప్రిటి లుక్స్, రిపీట్స్ హిజ్ వర్డ్,
రిమెంబర్స్ మి ఆఫ్ ఆల్ హిజ్ గ్రేషియస్ పార్ట్స్,
స్టఫ్స్ అవుట్ హిజ్ వెకెన్ట్ గార్‌మెన్ట్స్ విత్ హిజ్ ఫామ్
దెన్ హావ్ ఐ రీజన్ టు బి ఫోన్డ్ ఆఫ్ గ్రీఫ్"

అదే సంవత్సరం కాలేజి ఆఫ్ హెరాల్డ్స్‌లో షేక్స్పియర్‌కు కోట్ ఆఫ్ ఆమ్స్ మంజూరు చేసింది. 1597లో స్టాట్‌ఫర్డ్‌లో రెండవ పెద్దదైన నాటకశాల న్యూ ప్లేస్‌ను కొన్నాడు. దానికి సంబంధించిన అన్ని రకాల వస్తువులను కూడ కొన్నాడు. అతను తన కళాత్మకమైన ప్రయత్నాలు వ్యాపార కారణాలవల్ల అతను ఎంతో బాగుపడ్డాడు. దీనితో వచ్చిన కొన్ని సంవత్సరాలపాటు అతని సృజనాత్మక శక్తి తిరుగులేనిది అయినది.

6. ది కింగ్స్ మెన్

1603లో ఎలిజబెత్ రాణి మరణించి జేమ్స్ IV సింహాసనం ఎక్కాడు. ఆయనే జేమ్స్ I ఇంగ్లండ్ రాజుగా ప్రసిద్ధుడు. జాకొబిన్ యుగం ప్రారంభమైంది. దాని ప్రభావం చాంబర్‌లైన్‌మెన్ పైన కూడా పడ్డది. రాణిగారి పేరు మీద పనిచేసే సమాజం రాజుగారి పేరుమీద పనిచెయ్యడం ప్రారంభమైంది. ఆయన ప్రాపకం సంపాదించారు. ఈ సంవత్సరంలో ఏ సమాజం నాటకాలు వేయలేదు. 1604 నవంబర్ 1 నుండి 1605 అక్టోబరు 1 వరకు కింగ్స్‌మెన్ 11 సార్లు నాటకాలు ప్రదర్శించారు. (ఏడు నాటకాలు షేక్స్పియర్ వ్రాసినవి కామెడీ ఆఫ్ ది ఎర్రర్స్, లవ్స్ లేబర్ లాస్ట్. మెర్రివైవ్స్ ఆఫ్ విండ్సర్. ఒథెల్లో, మెజర్ ఫర్ మెజర్ మర్చంట్ ఆఫ్ వెనిస్ రెండుసార్లు). హాస్యానికి ప్రాధాన్యత పెరిగినందు వల్ల కొత్త ప్రభుత్వం హాస్యానికి ప్రతిరూపంగా భాసిల్లింది. ఈ సమయంలో షేక్స్పియర్ రచనలు చీకటిలో కలిసిపోయాయి.

ప్రసిద్ధ హాస్యగాడు డెవిల్ కెంప్ చాంబర్ లైన్‌మెన్‌ను వదలి వెళ్ళిపోయాడు. అతని స్థానంలో ప్రధాన హాస్యగాడుగా రాబర్ట్ ఆర్మిన్ ఎన్నికైనాడు. అతని కోసం షేక్స్పియర్ కొన్ని ఆలోచనాత్మక, తాత్త్విక సంభాషణలు వ్రాశాడు. అవి ట్వెల్త్ నైట్‌లోని ఫెస్ట్ కింగ్ లియర్‌లోని ఫూల్ పాత్ర, ట్వెల్త్ నైట్ లేకపోతే వాట్ యు విల్ (బహుశ 1600లో రచన) అదే షేక్స్పియర్ చివరి హాస్యనాటకం. అయినా అందులో విషాదంలో కూడుకున్నదే. మల్వలియో నాటకంలోని అన్ని పాత్రలకు శాపం పెడుతుంది. చివరిలో అందరితో కలిసిపోతుంది.

1599 నుండి 1601 లోపల షేక్స్పియర్ హామ్లెట్ వ్రాశాడు. హామ్లెట్ వ్రాసి నప్పటి నుండి 1608 వరకు అతడు గొప్ప శృంగార నాటకాలైన సింబలైన్ వింటర్స్ టేల్. టె మెస్ట్‌లు వ్రాశాడు. తరువాత షేక్స్పియర్ విషాదం వైపు మొగ్గ

చూపాడు. తరువాత వ్రాసిన రెండు నాటకాలు హాస్య నాటకాలు కావు. అని సమస్యాత్మక నాటకాలు. "ఆల్ ఈజ్ వెల్ దట్ ఎండ్స్ వెల్, మెజర్ ఫర్ మెజర్ (ఈ రెండు బహుశ 1602-1604లో వ్రాసి ఉండవచ్చును. ట్రాయ్‌లస్ క్రెసిడా 1602 వ్రాసి ఉండవచ్చును. అది చదువరులలోను, విమర్శకులు గీట్‌విడ్‌పడ్డారు. తరువాత షేక్స్‌పియర్ జీవితకాలంలో ప్రదర్శించలేదు. మెజర్ ఫర్ మెజర్ వ్రాసిన తరువాత అతని దృష్టి విషాదాలకు మారింది. అతని గొప్ప విషాదాంత నాటకాలు ఒథెల్లో (1604) కింగ్ లియర్ (1605) మేక్‌బెత్ (1605) ఆంటోనీ అండ్ క్లియో పాత్ర (1607) కరియోలనస్ అండ్ టైమ్‌డ్ ఆఫ్ ఎథెన్స్ (1606-1608). వీటిలో చివరి రెండు టైయోలస్, క్రస్సిడాలు షేక్స్‌పియర్ ఇష్టపడని నాటకాలు.)

1590లో ఎంతో హాస్యాన్ని సృష్టించిన నాటకాల నుండి తన దృష్టి మరల్చుకోవడానికి కారణమేమిటి? ఎమిడ్ సమ్మర్ నైట్స్ డ్రీమ్, మచ్ ఎబౌట్ నథింగ్, యాజ్ యు లైక్ ఇట్. ది మెర్రీ వైవ్స్ విండ్సర్, మిగిలిన హెన్రీ IV నాలుగు నాటకాలు దీని తరువాత స్తబ్దుకాలం వచ్చింది. హాస్యం (ఇది షేక్స్‌పియర్ చారిత్రక నాటకాలకు) సాంఘిక సుఖమయ జీవితం (సాధారణం వివాహం, వివాహాలతో) సాంఘిక సంఘటిత శక్తిగా ఉన్నాయి. విషాదాంత నాటకాలు వ్యక్తిగతంగా ఒకరి బాధ అదీ ప్రసిద్ధిగన్న నాయకుని వ్యక్తిగత వేధింపులు, మరణంతో అంతమొందుతాయి.

ఈ సంవత్సరాలలో షేక్స్‌పియర్ స్ట్రాట్‌ఫోర్డ్ రియల్ ఎస్టేట్‌లో ఖర్చు చేశాడు. 1602 మేలో ఆయన 320 పౌండ్లు పెట్టి ఓల్డ్ స్ట్రాట్‌ఫోర్డ్‌లో 127 ఎకరాల పొలం కొన్నాడు. తరువాత సంవత్సరం తన కొత్త చోటుకు ఎదురుగా ఒక భవనం కొన్నాడు. 1605లో అతడు 440 పౌన్లు పెట్టి వ్యవసాయోత్పత్తులను లీజు తీసుకున్నాడు. ఇవన్నీ స్ట్రాట్‌ఫోర్డ్ పరిసరాలలోనే కొన్నాడు. షేక్స్‌పియర్‌ను చూసినవారు అతడు చిత్ర విచిత్ర ప్రపంచంలో మహోన్నతమైన నటుడు. సంపదను వృద్ధి చేసుకున్నవాడు. ఆయన సాహితీ వేత్తే కాక వ్యాపారవేత్త.

శృంగారం - ప్రతి సమాధానం

1608 కింగ్ మెన్‌కో ఇండోర్ సమాజాన్ని స్వాధీనం చేసుకుని అందులో నాటకాలు వేసుకునేందుకు అనుమతించారు. బ్లాక్ ఫ్రియర్స్‌కో 1599లో లీజ్‌ను రిచర్డ్ బార్‌బేజ్ సంపాదించాడు. అతడు తన ప్రయత్నాలను ఇంకా కొనసాగిస్తునే ఉన్నాడు. అప్పటికే అతని కాంట్రాక్టు కాలం పూర్తయింది. 1608లో షేక్స్‌పియర్ తన పద్ధతి మార్చి విషాదాంత నాటకాల నుంచి మంత్రతంత్రాలలోను, సంగీతంలోను, ప్రతి సమాధానంలోను, శృంగారంలోను నాటకాలను వేయసాగాడు. పెరికల్స్, ప్రిన్స్ ఆఫ్ టైర్స్ (1607-1608లో వ్రాసి ఉండవచ్చు). కాని ఇవి తరచుగా ప్రదర్శించలేదు. సంబలైన్, వింటర్స్‌టేల్, టెంపెస్ట్‌లు షేక్స్‌పియర్ ప్రయోగాత్మకంగా వ్రాసిన నాటికలు. ఇవి పద్యగద్యాత్మికమైనవి. దీని ద్వారా దర్శకులకు నటనా శక్తిని రూపుదాల్చి రక్తి కట్టించేవి.

షేక్స్‌పియర్ దృష్టి అతడు తెలియజెప్పిన శృంగారం ఎంతో పరిపక్వమైనవి. అతని విషాదాంత నాటకాల నుండి అది మరల్చినది. అతనొక గొప్ప ప్రదర్శకుడు. 1608-1611 వరకు ఆయన ఎంతో ప్రచారంలోకి వచ్చిన నాటకాలను వ్రాశాడు. రాజాస్థానాలలో పద్య గద్య నాటకాలేతున్న నాటి ప్రాంతాలు. నాటక రచయిత బెన్ జాన్సన్, మాస్ డిజైనర్ ఇవిగో జోన్స్ ఆ క్షణపు నటులు. మాస్క్ మూల సూత్రాలు వేదికనెక్కాయి. ఆ నటులు రెండు చోట్ల నాటకాలాడేవారు. 1613 వరకు గ్లోబ్ సమాజంలో నాటకాలాడారు. అది తగలబడే వరకు అంటే ప్లెచర్ వ్రాసిన హెన్రీ VII నాటకం ఎంతో పెద్ద ఎత్తున రసవత్తరంగా ప్రదర్శిస్తుండగా కృత్రిమ దీపాలు, సంగీతం, వేదికతో మార్పులు అవన్నీ ఔట్ డోర్ స్టేజ్ మీద సాధ్యం కాదు. ఇండోర్ స్టేడియంలో ఎంతో ఉన్నత కుటుంబీకుల కోసం ఆశించబడ్డాయి. ఎక్కువ చార్జీలు పెరిగాయి. బ్లాక్ ప్రెయిర్ కంటె గ్లోబ్‌లో ఎక్కువ చార్జీలు వసూలు చేశారు. 1603-1610లో మళ్ళీ గ్లోబ్‌లో నాటక ప్రదర్శన తగ్గింది. ఎందుకంటే అప్పటి ప్లేగ్ మారి వ్యాపించింది. అందుకని షేక్స్‌పియర్ నాటకాలు శృంగార కథాంశాలు స్వభావ రీత్యా దానికే వెలుగు చూపాయి.

షేక్స్పియర్ మిడ్ నైట్ సమర్స్ డ్రీమ్‌లో ఇంద్రజాల విద్యలు, మంత్రాలు, టెంపెస్ట్‌లో (బహుశ 1611లో వ్రాసి ఉండవచ్చు) కూడా ఉన్నాయి. చాలామంది ఈ నాటకం షేక్స్పియర్ చివరి నాటకం దానిలోని ప్రాస్పర్ ఉపన్యాసం షేక్స్పియర్ మనస్తత్వాన్ని పూర్తిగా తెలియజేస్తుందని చాలామంది అభిప్రాయం.

"అవర్ రివిల్స్ నవ్ ఆర్ ఎన్‌డెడ్, దీజ్ అవర్ యాక్టర్స్
యాజ్ ఐ ఫర్‌టోల్డ్ యువర్ ఆల్ స్పిరిట్స్ అండ్
ఆర్ మిల్‌టెడ్ ఇన్‌టు ఎయిర్, ఇన్‌టు థిన్ ఎయిర్;
అండ్ లైక్ ద బేస్‌లెస్ ఫ్యాబ్రిక్ ఆఫ్ దిస్ విజన్,
ద కుడ్ - క్యాప్‌డ్ టోర్స్ ద గార్జియస్ పాలసెస్,
ద సోల్‌మెన్ టెమ్‌పుల్స్ ద గ్రేట్ గ్లోబ్ ఇట్‌సెల్ఫ్,
యా, ఆల్ విచ్ ఇట్ ఇన్ హెరిట్, షల్ డిస్‌సాల్వ్,
అండ్, లైక్ దిస్ ఇన్ సబ్‌స్టాన్షియల్ పేజన్‌ట్ ఫెడెడ్,
లీవ్ నాట్ ఎ ర్యాక్ బిహైండ్. వుయ్ ఆర్ సర్ స్టఫ్
యాజ్ డ్రీమ్స్ ఆర్ మేడ్ ఆన్, అండ్ అవర్ లిటిల్ లైఫ్,
ఈజ్ రౌన్‌డెడ్ విత్ ఎస్లీప్ - IV, i, 148-158.

ప్రాస్పరోతన వుపన్యాసంలో అతని మంత్ర తంత్రాల గురించి షేక్స్పియర్ వేదికకు తాను చెప్పిన వీడుకోలు ఇది.

"…. ఐ' విల్ బ్రేక్ మై స్టఫ్
బరీ ఇట్ సర్‌టైన్ ఫథమ్స్ ఇన్ ద ఎర్త్,
అండ్ డీపర్ దెన్ డిడ్ ఎవర్ పమ్మెట్ సౌండ్,
ఐ విల్ డ్రౌన్‌మైబుక్" V, i, 54-57.

ఇది ఈ నాటక రచన షేక్స్పియర్ యొక్క ఉద్దేశ్యమా అన్నదే బహిరంగ ప్రశ్న చిట్టచివరి నాటకం టెంపెస్ట్ కాదు. కాని అతని రచన పూర్తిగా మారిపోయింది కాని టెంపెస్ట్ ఖచ్చితంగా ఆయన చివరి నాటకమే.

7. చివరి సంవత్సరాలు

షేక్స్‌పియర్ చివరి మూడు నాటకాలు రాచరికపు కొత్త నాటకకర్త జాన్‌ఫ్లెచర్ సహకారంతో రాశాడు. ఆ నాటకాలు హెన్రీ VIII 1613, టూ నోబెల్ కింగ్స్‌మెన్ బహుశ 1613; 14లో గాని రాసి వుండవచ్చు. ఇపుడు చివరి కార్డ్నియో అవి ఆయన చివరి నాటకాలు. మొదటి రెండు ఎవరిని వుద్దేశించినవి కాదు. అవి శృంగారము, ముప్పేటల వున్న హాస్యం కలగాపులగమై వున్నాయి. చివరి దాని గురించి చాలా తక్కువ తెలుసు. 1653లో హెమ్‌ఫరీ అనే రచయిత స్టేషనర్స్‌లో ఎన్నో నాటకాలు అందులో రాశాడు. హిస్టరీ ఆఫ్ కార్‌బెనియో మిస్టర్ ఫ్లెచర్ మరియు షేక్స్‌పియర్ 1613లో హెమెంజస్ రెండు సార్లు డబ్బు అందుకున్నాడు. ఒకసారి కార్టెన్సో రెండవసారి కార్డెన్న్‌కు అందుకున్నాడు. అవి వారి చివరి నాటకాలు. వారి మాతృకల గురించి తెలిసినది చాలా తక్కువ. షేక్స్‌పియర్ 1611లో స్టేజిని వదిలేశాడు. టెంపెస్ట్ తరువాత ఆయన స్టాట్‌ఫర్డ్ వెళ్ళిపోయాడు. ఆయన అక్కడ నుండే మార్పులు చేర్పులు చేయసాగాడు. ఇది బహుశ నిజం కావచ్చు. 1612లో షేక్స్‌పియర్ లండన్‌లోని బ్లాక్ ఫైర్స్ గేట్ హౌస్‌ను కొన్నాడు. ఇది ఆయన కొన్న మరొక పెట్టుబడి. 1614లో స్టాట్‌ఫర్డ్‌లో షేక్స్‌పియర్ దానిని మూసివేశాడు. కాని అతని పాత్ర స్పష్టంగా లేదు. ఆయన చివరి సంవత్సరాలలో తన కుటుంబ సభ్యుల మధ్యనే వున్నాడు. ఆయన తరువాత జీవితంలో ఆయన స్నేహితులు హితైషులు పదవి విరమణ చేసిన తరువాత సంభాషించసాగారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన ఎస్టేట్‌కు సమాన హోదా అనుభవించినందుకు అదృష్టవంతుడు. ఆయన తన మరణానికి ముందు తన స్వగ్రామమైన స్టాట్‌ఫర్డ్‌కు చేరుకున్నాడు.

అతని హాస్యపూరితమైనవిట్లు, సరళ స్వభావం, ప్రతి ఒక్కరితో కలసి ఉండటం అతనిని 'జంటిల్‌మన్ ఆఫ్ ది నైబర్ హుడ్' అన్న బిరుదందుకున్నాడు.

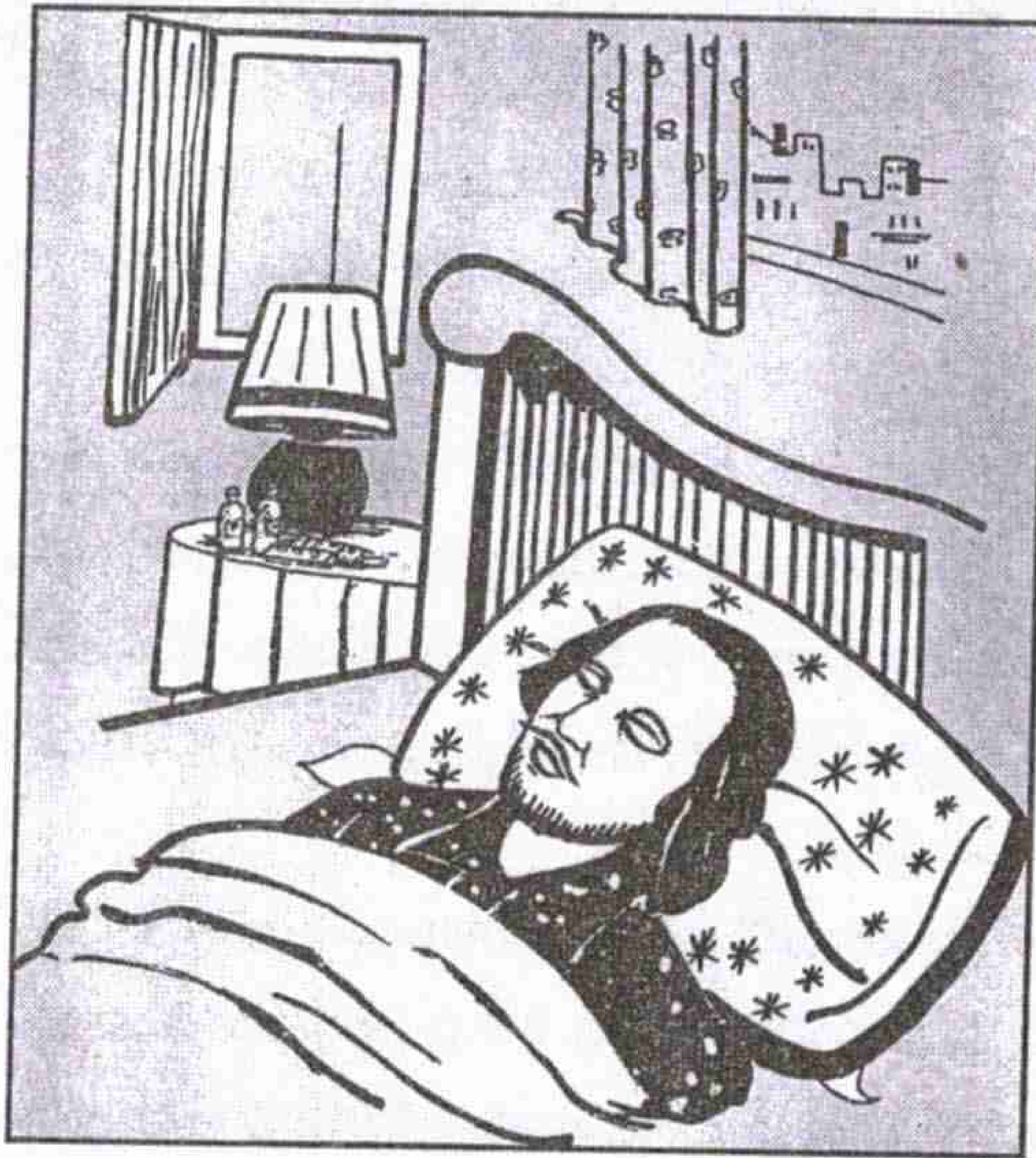
అతని పెద్ద కూతురు సుసన్న తన రూపాన్ని హాస్యపూరితంగా వర్ణించుకునేది. ఆమె డా॥జాన్ హాల్‌ను 1607లో వివాహం చేసుకున్నది. డా॥ హాల్ 1600లో స్ట్రాట్‌ఫర్డ్‌లో స్థిర నివాస మేర్పరచుకున్నాడు. ఇక్కడ ఆయన డాక్టరు వృత్తి మూడు పూవులు ఆరు కాయలుగా ఉంటుందని భావించాడు. ఆయన పట్టణంలోని ప్రముఖులలో ఒకడైనాడు. ఆయన సంప్రదాయం పట్ల ఆకర్షితుడైనాడు. డాక్టర్‌గా చుట్టుపక్కల ఎంతో ప్రసిద్ధి చెందాడు. ఆయన మరణించిన తరువాత జేమ్స్ మన్ ఆయన 200 కేసు చరిత్రలను పరిశీలించి 1617లో సెలక్ట్ అబ్జర్వేషన్స్ ఆన్ ఇంగ్లీష్ బాడీస్ అన్న పుస్తకంలో సంకలనం చేశాడు. డాక్టర్ హాల్ సుసన్న షేక్స్పియర్ మరణించిన తరువాత ఆ ఇంటిలోకి మారాడు. వారికి ఒక పిల్ల. పేరు ఎలిజిబెత్.

షేక్స్పియర్ చిన్న కూతురు జుడిత్ 1616లో ఫిబ్రవరిలో వివాహం చేసుకున్నది. కాని దురదృష్టవంతురాలు. 31 సంవత్సరాల వయస్సులో ఆమె థామస్ క్వినేను వివాహం చేసుకున్నది. అతని వయస్సు 27 సంవత్సరాలే. అతను స్ట్రాట్‌ఫర్డ్‌లో వింట్‌సర్. క్వినే ఉన్నత కుటుంబీకుడు. షేక్స్పియర్‌కు బాగా తెలుసు. వివాహమే విషాదంతో ప్రారంభమైంది.

జుడిత్ ప్రేమకు ముందే క్వినెకు మరో స్త్రీతో సంబంధముంది. ఆమె అప్పటికే గర్భవతి. ఒక నెల లోపలే శిశువుకు జననమిచ్చి తను శిశువు ఇద్దరు మరణించారు. ఈ సంఘటనల పర్యవసానంగా ఆయన తన న్యాయవాదిని పిలిపించి ఆ నెలలోనే విల్లు మార్పించాడు. క్వినేకు 3 పిల్లలు. మొదటివాడు షేక్స్పియర్ చిన్నప్పుడే మరణించాడు. మిగిలిన ఇద్దరు రిచర్డ్స్, థామస్ వారు తమ 21, 19 ఏళ్ళ వయస్సులో 1639లో మరణించారు. వారికి వారసులు లేరు.

8. షేక్స్పియర్ మృత్యు ఘడియలు

నిశ్చయంగా షేక్స్పియర్ అల్లుడు డాక్టర్ హాల్ ఆయనకు వైద్యం చేయసాగాడు. అతని చిట్టచివరి రోగమేమిటో నిర్ధారణ కాలేదు. ఒక కథ వ్యాపించింది. ఏమిటంటే షేక్స్పియర్, డ్రైటక్, బేన్ జాన్సన్‌లు ముగ్గురు కూర్చుని

పోటీ పోటీల మీద త్రాగారని అది వికటించిందని వార్డ్ వ్రాశాడు.

తరువాత ఒక ఏబదేళ్ళకు ఆ డైరి బయట పడ్డది. వాస్తవాలు మాత్రం బయటపడలేదు. వార్డు ఊహాగానంతో వ్రాసి ఉండవచ్చు. కాని జుడిత్ షేక్స్పియర్ అతని చివరి సంవత్సరాలలో ఆ కథ ఎంత వరకు నిజమన్నది సందేహాస్పదమే.

షేక్స్పియర్ వీలునామా :- మరణానికి కారణమేదైనప్పటికి షేక్స్పియర్ మార్చ్ 25న (పాత పద్ధతి ప్రకారం నూతన సంవత్సరాది నాడు) జుడిత్ వివాహ

సమయంలో థామస్ క్వినే అవసరాల మేరకు మార్పులు చేశాడు. ఆ వీలునామా గురించి జి.ఇ. బింట్లే ఆ వీలునామా జేమ్స్ 1 వీలునామాను పాలనను గుర్తుకు తెస్తున్నది. దానిలో భాగాలు క్లిష్టమైనవి. అనేకములైనవి.

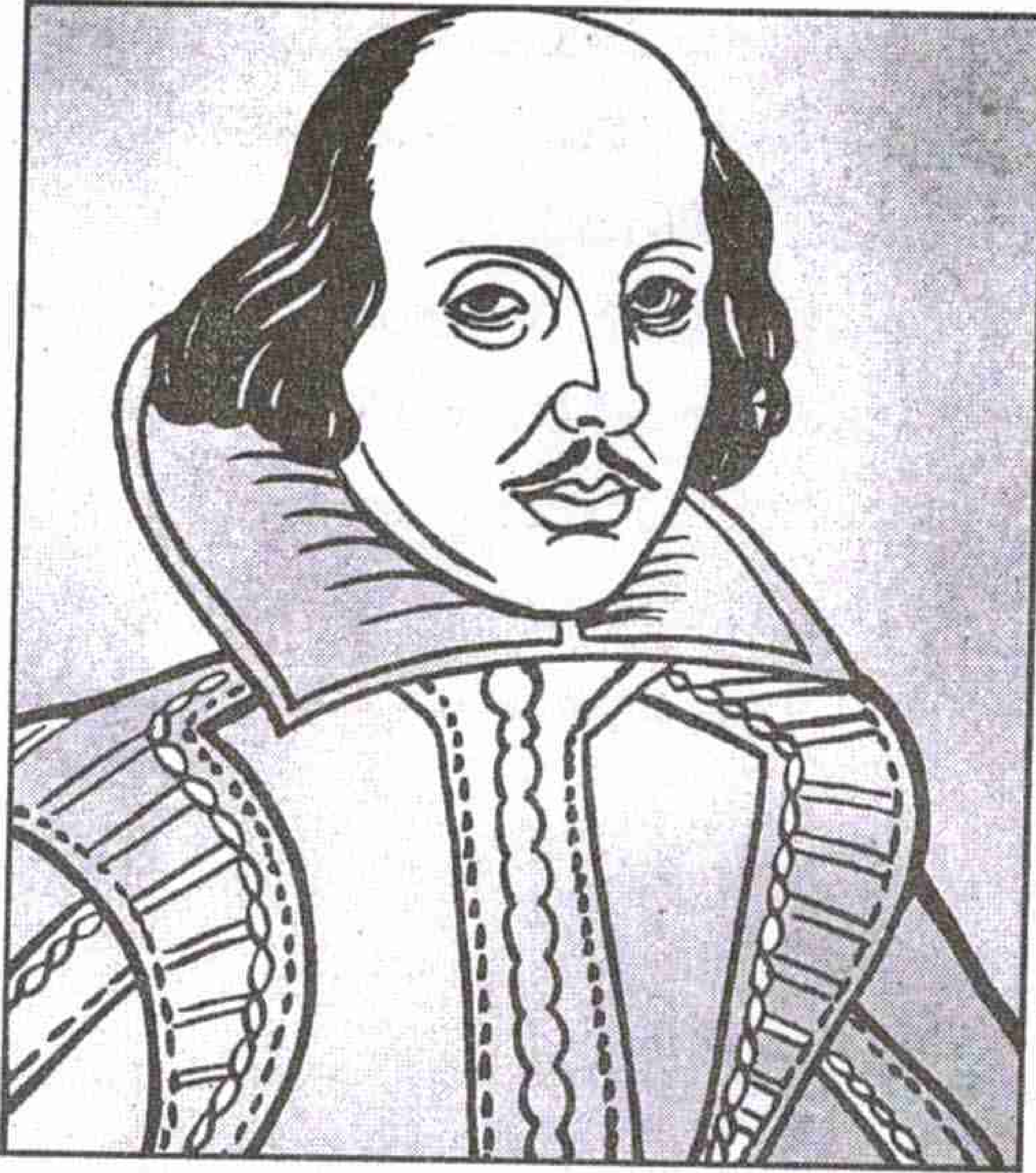
వంద పౌండ్లు జుడిత్ వివాహానికి ఇంకో 50 పౌండ్లు ఏదైనా తగాదా పెట్టుకునేట్లయితే న్యో పాలెస్ దగ్గర కొన్న చాపెల్ లేన్ కాటేజ్ ఆమెకు వ్రాశాడు. ఆవిడ మరో మూడేళ్ళు వున్నట్లైతే మరో 50 పౌండ్లు ఇచ్చాడు. అదీ భర్తకు పదవున్నట్లైతేనే. ఆమెకు 150 పౌండ్ల భూమిని ఇచ్చాడు. ఆ మూడేళ్ళు ఆమె జీవించి ఉండకపోయినట్లైతే ఆ 150 పౌండ్ల భూమి తన మనుమరాలు ఎలిజిబెత్ హార్కో ఇచ్చాడు.

ఆయన తన చెల్లెలి కోసం 50 పౌన్లు ఇచ్చి హెన్‌లీ స్ట్రీట్‌లో పడమర భాగాన వున్న రెండు ఇళ్ళలో ఒక దానిలో నామ మాత్రపు అద్దెకు వుండేందుకు అనుమతించాడు. అది తన తండ్రి నుంచి 1601లో వచ్చిన ఆస్థి జోన్ ముగ్గురు కొడుకులకు 5 పౌన్లు ఇచ్చారు. తన కంచం వెండి గిన్నె జురిత్‌కు తన మనవరాలు ఎలిజ్‌బెత్‌కు ఇచ్చాడు.

స్ట్రాట్‌ఫోర్డ్‌లోని పేదలకు 10 పౌన్లు వెచ్చించి అందులో ఎక్కువ భాగం తన వీలునామాలో రాశాడు. తన కత్తి మిగిలిన చిన్న వస్తువులను స్థానిక స్నేహితులకు ఇచ్చాడు. ఈ బహుమానాలతో ధనం మెమోరియల్ రింగ్స్ కొనేందుకు కూడ కలిపి వున్నది.

ఆయన జీవితకాలపు స్నేహితుడు హెమ్‌నెట్ సాడ్లర్ ఈ సందర్భంగా చెప్పింది ఏమంటే నా సహచరులు జాన్ హెమిన్ జెస్ రిచర్డ్ బబేజ్ హెన్రీ కండెల్ వారికి 25 షిల్లింగుల 8 పెన్నీలు రింగులు కొనుక్కునేందుకు ఇచ్చాడు. హెమ్మింగ్స్ కాండెల్ 7 ఏళ్ళ తరువాత ఫస్ట్ ఫోలియోకు సంపాదకులయినారు.

ఆయన తన భార్య అన్నె (సాధారణంగా ఇంగ్లీషు హక్కుల ప్రకారం అతని

ఆస్థిలో 1/3 వంతు రావలసి వుంది. అది న్యూ ప్యాలెస్‌లో కూడ ఆయనను వదలివేశాడు. ఆయన మిగిలినదంతా గాడెస్ సాటల్స్‌కు నగలు, ఇంటి సామాను ప్రతిది లెక్క కట్టి దానిని తన అంత్యక్రియలకు వాడమని తన అల్లుడు జాన్ హాల్‌కు తన కూతురు సునన్నాకు రాశాడు. అన్నిటికన్నా విచిత్ర విశేషం ఏమంటే నాటకాలు కాని పుస్తకాలు కాని ఏ ఒక్కటి కూడ ఆ వీలునామాలో వుదహరించలేదు. ఆయన రాసిన నాటకాలు అన్ని కూడ కింగ్స్‌మెన్ సమాజానివే' ఏ పుస్తకం అయినా వివరించకపోయినట్లయితే అది దేవునికి సంబంధించింది.

షేక్స్పియర్ 1616 ఏప్రియల్ 23న మరణించాడు. హోలిఫినిటి చర్చిలో ఏప్రియల్ 25న సమాధి చేశారు. దానిపై రాయవలసింది తానే రాసుకున్నాడు. ఆయన కోరికలన్ని ఆయన సమాధి దగ్గర ఎవన్ వున్నది. కింద వున్న నదికి శాపం అంటే ఏ విధమైన గౌరవంలేదు. ఆయన మరణించిన తరువాత ఆ చర్చిలో 17వ శతాబ్దిలో బస్ట్ సైజు వుండే షేక్స్పియర్ బొమ్మను వుంచారు. అది ఈనాటికి వుంది.

మొదటి సంపుటి :- అతను మరణించిన ఏడు ఏళ్ళ తరువాత షేక్స్‌పియర్ సహచరులు హెమ్మింజస్ కండెల్ మొదటి సంపుటి మిస్టర్ విలియమ్ షేక్స్‌పియర్ కామిడీస్, హిస్టరీస్ అండ్ ట్రాజడీస్ తీసుకు వచ్చారు. అందులో 36 నాటకాలలో 18 నాటకాలు మొదటిసారిగా ముద్రణ పొందాయి. ఇవే 1616లో వెలువడిన సంపుటి బెన్‌జాన్‌సన్ రచనలకు ప్రోత్సాహం ఇచ్చి వుండవచ్చు. అంత పెద్ద సంపుటిని హెమెంజెస్, కాండెల్ క్రోడీకరించి రాయడం అనేది చాలా కష్టం. వారు ఎప్పుడు కూడ వారి వారి పనులలో మునిగితేలుతూ వుంటారు.

మొదటి సంపుటిని ప్రచురణకు మార్టిన్ డ్రోషౌట్ షేక్స్‌పియర్ బొమ్మను చెక్కాడు. అది షేక్స్‌పియర్‌ను గుర్తుకు తెచ్చే రెండు సమకాలీన బొమ్మలలో ఒకటి.

మొదటి సంపుటికి బెన్‌జాన్‌సన్ షేక్స్‌పియర్‌ను మెప్పించిన ఒక మంచి పద్యాన్ని తొలి పలుకుగా రాశాడు.

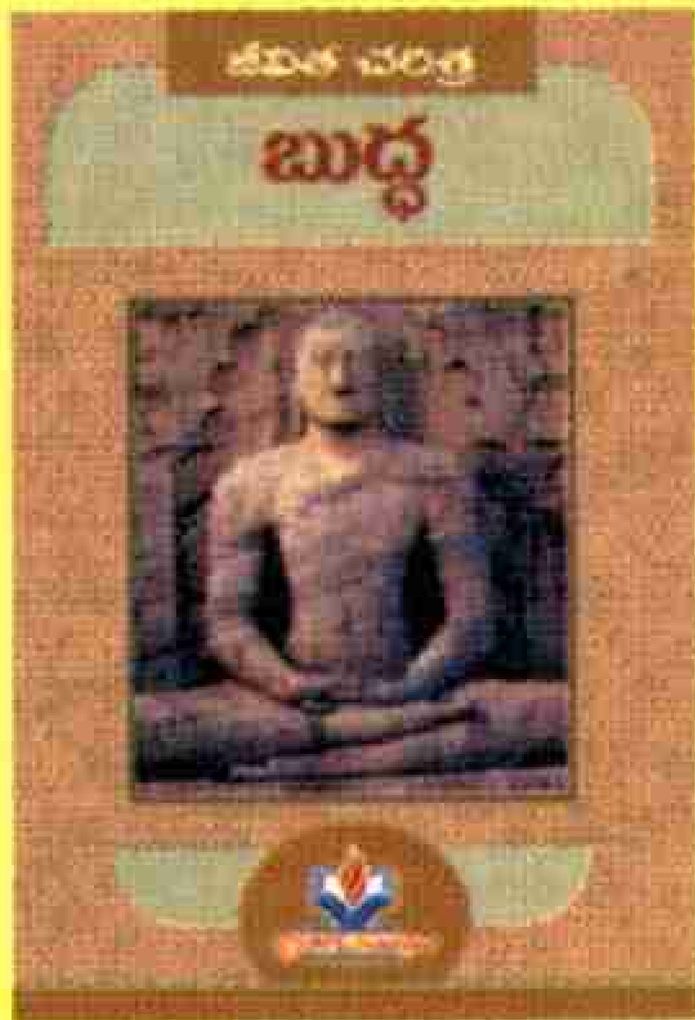
టు డ్రా నో ఎన్‌వె (షేక్స్‌పియర్) ఆన్ దె నేమ్
యామ్ ఐ దజ్ యామ్ పల్ టు దె బుక్ అండ్ ఫేమ్;
వైల్ ఐ కన్‌ఫెసెస్ దె రైటింగ్స్ టు బి సచ్,
యాజ్ నైదర్ మెన్, నార్ మ్యూజ్, కెన్ ప్రైజ్ టూ మచ్
'టీజ్ టూ అండ్ ఆల్ మెన్'స సఫ్రేజ్, బట్ దీజ్ వేస్
వర్ నాట్ ద పాథ్స్ ఐమెన్‌ట్ అన్ టు దె ప్రైజ్
ఫర్ సీలీస్ట్ ఇగ్‌నోరెన్స్ ఆన్ దీజ్ మెలైట్
విచ్, వెన్ ఇట్ సౌండ్స్ ఎట్ బెస్ట్, బట్ ఎక్కోస్ రైట్;
ఆర్ బ్లైండ్ ఎఫెక్షన్, విచ్ డోత్ నెరె ఎవిడెన్స్
ద ట్రూత్, బట్ గ్రోప్స్, అండ్ అర్‌గెత్ ఆల్ బై ఛాన్స్;
ఆర్ క్రాఫ్‌టి మాలిస్, మైట్ ప్రిటెన్డ్ దీజ్ ప్రైజ్
అండ్ థైన్ టు లూయిస్ వేర్ ఇట్ సీమ్డ్ టు రైజ్,

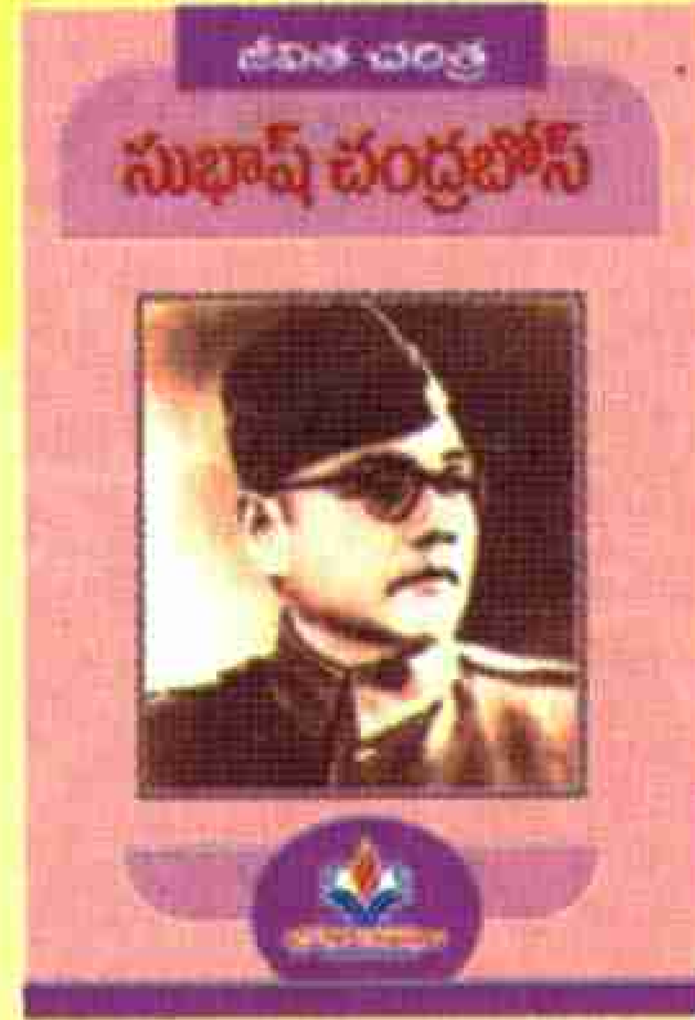
దీజ్ ఆర్, యాజ్ సమ్ ఇన్ ఫేమస్ బడ్, ఆర్
షుడ్ ప్రైజ్ మాట్రన్, వాట్ కుడ్ హర్ట్ హర్ మోర్?
బట్ దో ఆర్ట్ ప్రూఫ్ ఎగైనెస్ట్ దెమ్, అండ్ ఇన్డీడ్
ఎబౌ ద ఇల్ ఫార్ట్యూన్ ఆఫ్దెమ్, ఆర్ ద నీడ్
ఐ, దేర్ఫోర్ విల్ బిగిన్. సోల్ ఆఫ్ ద ఏజ్!
ఈ ఎప్లాజ్ ! డిలైట్! ద వన్డర్ ఆఫ్ అవర్ స్టేజ్!
మై షేక్స్పియర్, రైజ్; ఐ విల్ నాట్ లాడ్జ్ దీ బై
ఛాసర్ ఆర్ స్పెన్సర్, ఆర్ బిడ్ బ్యూ మౌంట్ లె
ఎలిటిల్ ఫర్దర్, టు మేక్ దీ ఎ రూమ్
దో ఆర్ట్ ఎ మెనిమెన్ట్, విత్ అవుట్ ఎ టూమ్బ్
అండ్ ఆర్ట్ ఎలీవ్ స్టిల్, వైల్ దె బుక్ డోత్ లివ్,
అండ్ వుమ్హావ్ విట్స్ టు రీడ్, అండ్ ప్రైజ్ టు గివ్,
దట్ ఐ నాట్ మిక్స్ దీ సో, మై బ్రైన్ ఎక్స్క్యూజెస్,
ఐ మీన్ విత్ గ్రేట్, బట్ డిస్ప్రాపోర్షన్డ్ మ్యూజెస్
ఫర్ ఇఫ్ ఐ థాట్ మై జడ్జిమెంట్ వర్ ఆఫ్ ఈర్స్,
ఐ షుడ్ కమిట్ దీ షూర్ లీ విత్ మై పీర్స్,
అండ్ టెల్, హౌవ్ ఫేర్ దో డిస్ట్ అవర్ లైలి అవుట్ – షైన్
ఆర్ స్పోర్టింగ్ కిగ్ ఆర్ మార్లాస్ మైటి లైన్
అండ్ దో దో హాడ్స్ట్ స్మాల్ లాటిన్, అండ్ లిజ్, గ్రీక్
ఫ్రమ్ దెన్స్ టు ఆనర్ దీ, ఐ వుడ్ నాట్ సీక్
ఫర్ నేమ్స్ బట్ కాల్ఫోర్త్ థన్డ్ రింగ్ స్టిలస్, యురిఫిడ్స్, అండ్ సోఫక్లస్ టు అజ్,
ఫక్కవిస్, అకసిఅస్ హిమ్ ఆఫ్ కార్డోవా డెడ్,
టు లైఫ్ ఎగైన్, టు హియర్ దె బస్కిన్ ట్రెడ్,

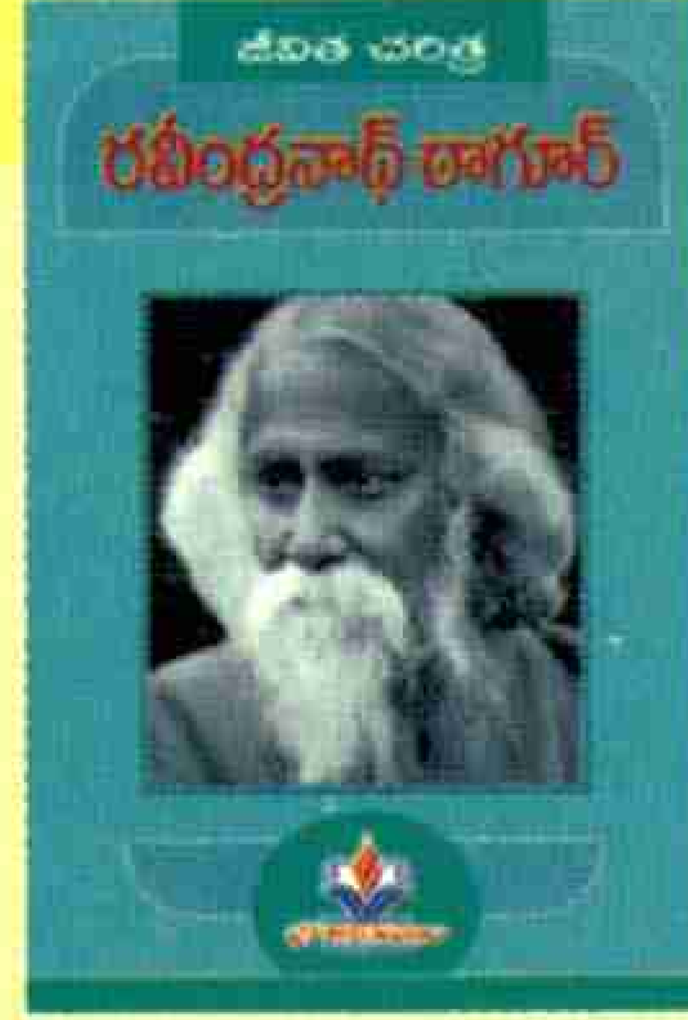
అండ్ షేక్ ఎ స్టేజ్ : ఆర్, వెన్ దె సాక్స్ వర్ ఆన్,
లీవ్ దీ ఎలోన్, ఫర్ ద కంపారిజన్
ఆఫ్ ఆల్, దట్ ఇన్ సోలెన్ట్ గ్రీస్, ఆర్ హౌటై రోమ్,
సెన్‌టు ఫర్త్, ఆర్ సిన్స్ డిడ్ ఫ్రం దైర్ ఏషెస్ కమ్
ట్రెంప్ మై బ్రిటైన్, దో హేస్ట్ వన్ టు షో,
టు హుమ్ ఆల్ సీన్స్ ఆఫ్ యూరప్ హోమేజ్ ఓ,
హివజ్ నాట్ ఆఫ్ యాన్ ఏజ్, బట్ ఫర్ ఆల్ టైమ్!
అండ్ ఆల్ ద మ్యూజెస్ స్టిల్ వర్ ఇన్ దైర్ ప్రైమ్
వెన్ లైక్ అపోలో హి కేమ్ ఫోర్‌త్ టు వామ్
అవర్ ఇయర్స్, ఆర్ లైక్ ఎమెర్‌క్యురి టు ఛార్మ్!
నేచర్ హర్ సెల్ఫ్ వజ్ ప్రౌడ్ ఆఫ్ హిజ్ డిజైన్స్,
అండ్ జామ్'డ్ టు వేర్ ద డ్రస్సింగ్ ఆఫ్ హిజ్ లైన్స్!
విచ్ వర్ సో రిచ్‌లీ స్పన్, అండ్ ఒవెన్ సోఫిట్,
యాజ్, సిన్స్, షి విల్ ఓ చ్‌సేఫ్ నో అదర్ విట్,
ద మెర్రి గ్రీక్, టార్ట్ అరిస్టోఫేన్స్,
నీట్ టెరెన్స్, విట్టి ప్లాటస్, నవ్ నాట్ ప్లీజ్;
బట్ యాన్‌టి కోటెడ్, అండ్ డిజర్‌టెడ్‌లీ
యాజ్ దె వర్ నాట్ ఆఫ్ నేచర్స్ ఫ్యామిలి
ఎట్ మస్ట్ ఐ నాట్ గివ్ నేచర్ ఆల్ : దె ఆర్ట్,
మై జన్‌ట్లి షేక్స్‌పియర్, మస్ట్ ఎన్‌జాయ్ ఎ పార్ట్;
ఫర్ దో ద పోఎట్స్ మేటర్, నేచర్ బి,
హిజ్ ఆర్ట్ డోత్ గివ్‌ద ఫ్యాషన్. అండ్, దట్ హి;
హు క్యాస్ట్స్ టు రైట్ ఎ లివింగ్ లైన్, మస్ట్ స్వెట్,

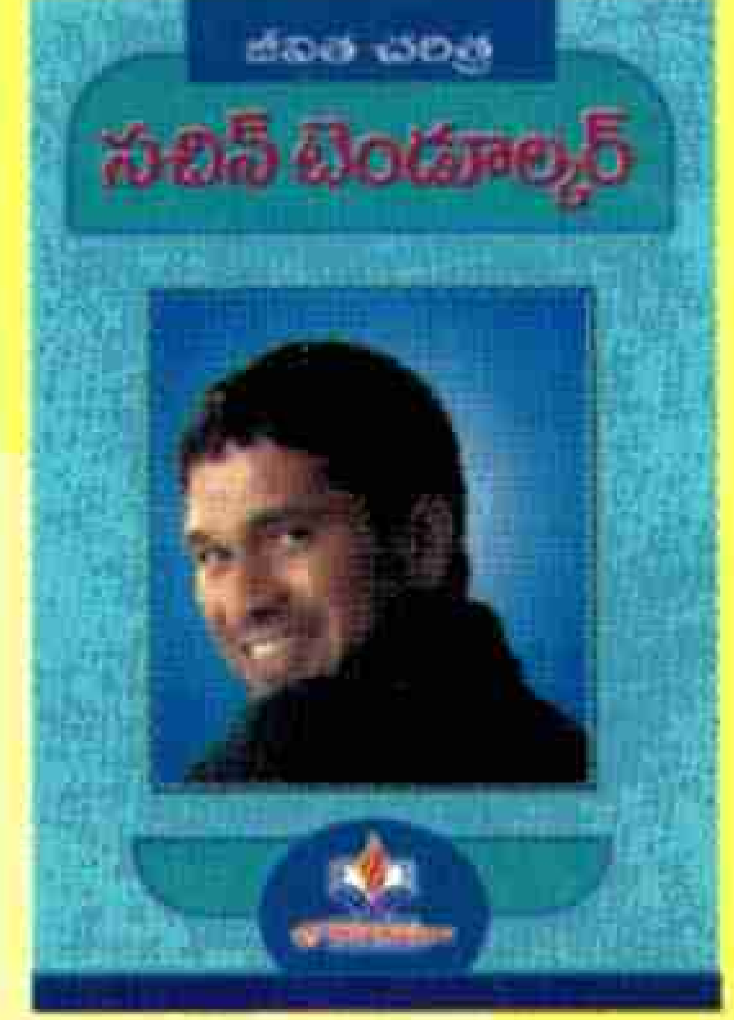
(సచ్ యాజ్ ధెన్ ఆర్) అండ్ స్ట్రైక్ ద సెకెండ్ హీట్
అప్ ఆన్ ద మ్యూజస్ ఎన్విల్ : టర్న్ ద సేమ్,
(అండ్ హిమ్ సెల్ఫ్ విత్ ఇట్) దట్ హి థింక్స్ టు ఫ్రేమ్;
ఆర్ ఫర్ ద లారెల్, హి మెగ్రైన్ ఎ స్కర్నే,
ఫర్ ఎ గుడ్ పొఎట్స్ మేడ్, యాజ్ వెల్ యాజ్ బోర్న్,
అండ్ సచ్ వర్ట్ దో, లుక్ హౌ ద ఫాదర్స్ ఫేస్
లైవ్స్ ఇన్ హిజ్ ఇష్యూ, ఈవెన్సో, దరేస
ఆఫ్ షేక్స్పియర్స్ మైన్డ్, అండ్ మానర్స్ బ్రైట్లీ షైన్స్
ఇన్ హిజ్ విల్ టోర్న్డ్, అండ్ ట్రూ-ఫైల్డ్ లైన్స్
ఇన్ ఈచ్ ఆఫ్ విచ్, హి సీమ్స్ టు షేక్ ఎలెన్స్,
యాజ్ బ్రాండిష్ట్ ఎట్ ద ఐస్ ఆఫ్ ఇడానోలెన్స్
స్వీట్ స్వాన్ ఆప్ ఎవోన్! వాట్ ఎ ఫైట్ ఇట్ వర్
టు సీ దీ ఇన్ అవర్ వాటర్స్ ఎట్ ఎపియర్,
అండ్ మేక్ దోజ్ ఫ్లైట్స్ అప్ ఆన్ ద బ్యాన్స్ ఆఫ్ థేమ్స్,
దట్ సో డిడ్ టేక్ ఎలిజ, అండ్ అవర్ జేమ్స్!
బట్ స్టే, ఐ సీ దీ ఇన్ ద హెమిస్ ఫియర్
ఎడ్వాన్స్డ్, అండ్ మేడ్ ఎ కాన్స్టెల్లేషన్ దేర్!
షైన్ ఫోర్త్, దో స్టార్ ఆఫ్ పొయెట్స్, అండ్ విత్ రేజ్,
ఆర్ ఇన్ఫ్లూఎన్స్, ఛైడ్, ఆర్ ఛీర్ ద డ్రూపింగ్ స్టేజ్;
విచ్, సిన్స్ దె ఫ్లైట్ ఫ్రో హెన్స్, హత్ మోర్న్'డ్ లైక్ నైట్;
అండ్ డిజపియర్స్డే, బట్ ఫర్ దె వాల్యూమ్స్ లైట్.

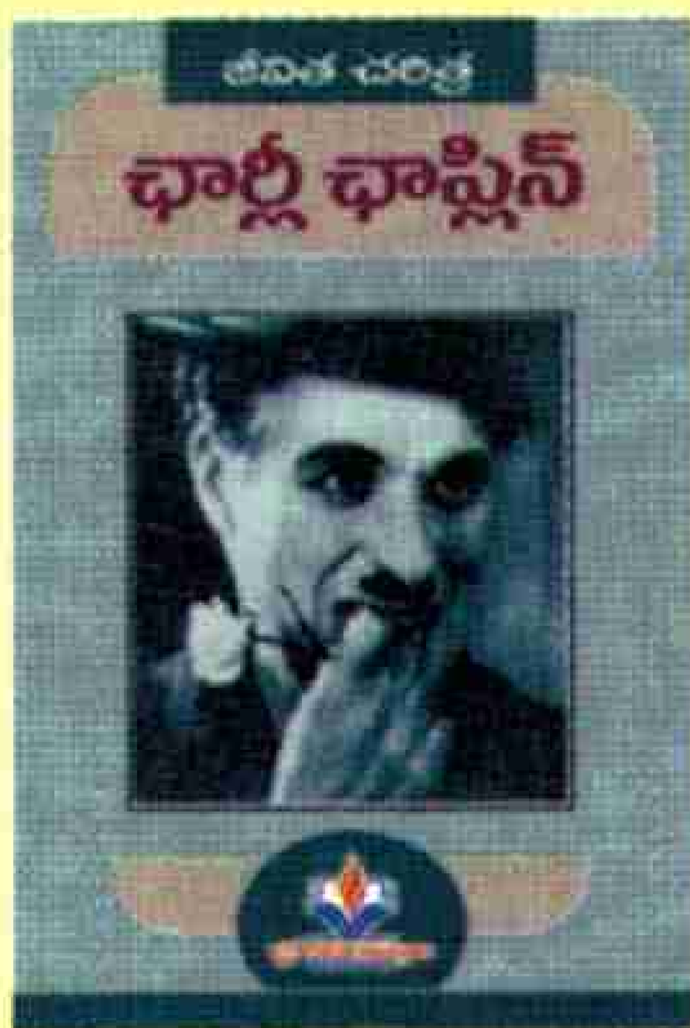
మా ఇతర ప్రచురణలు

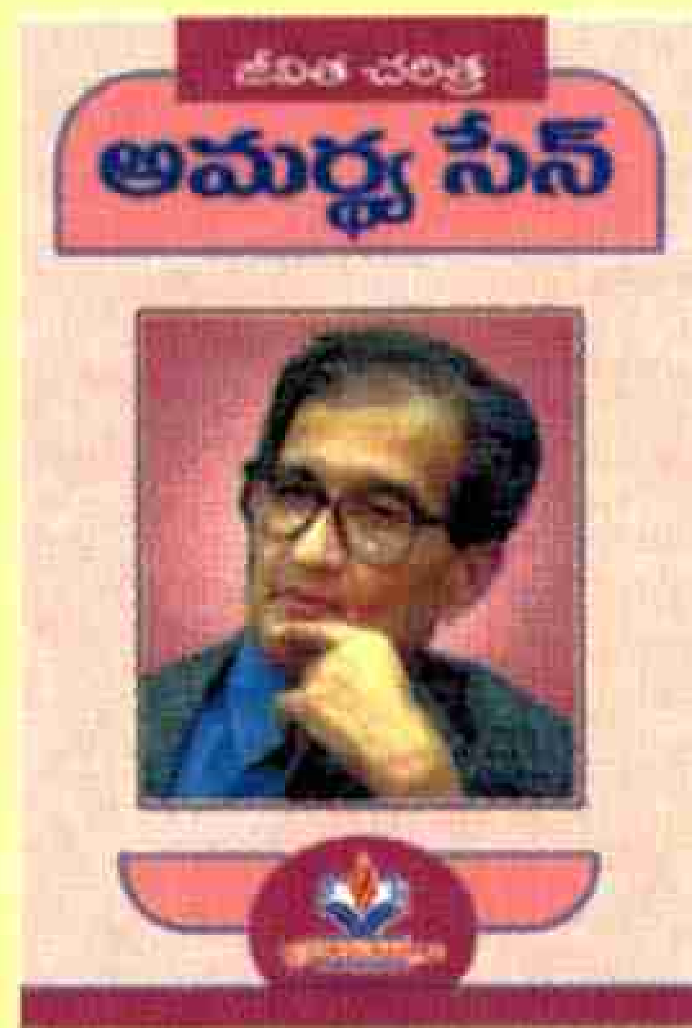

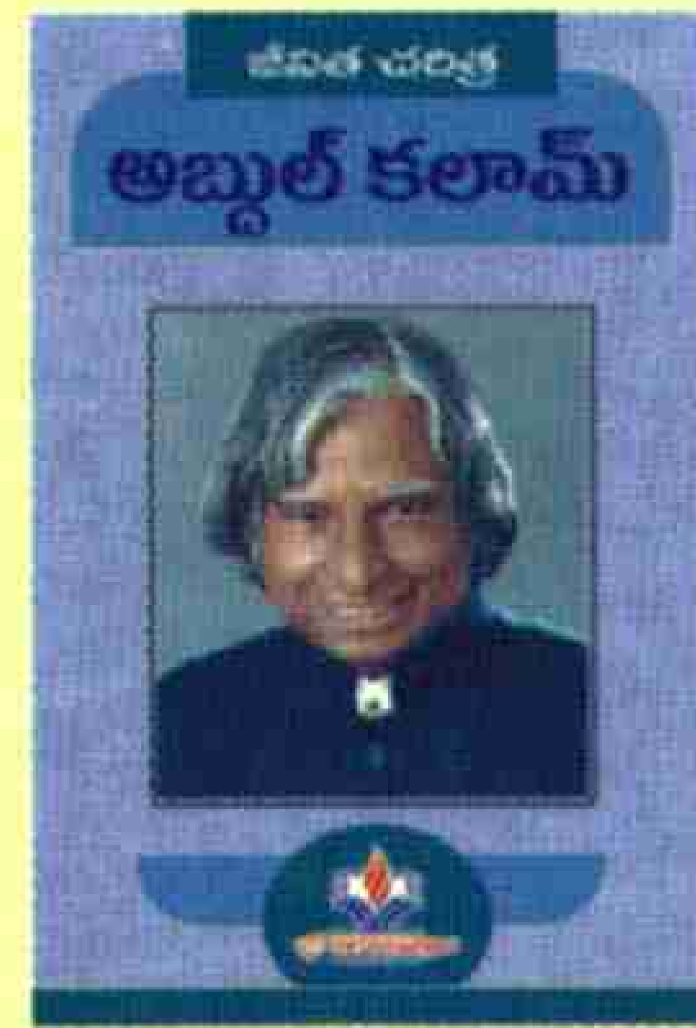

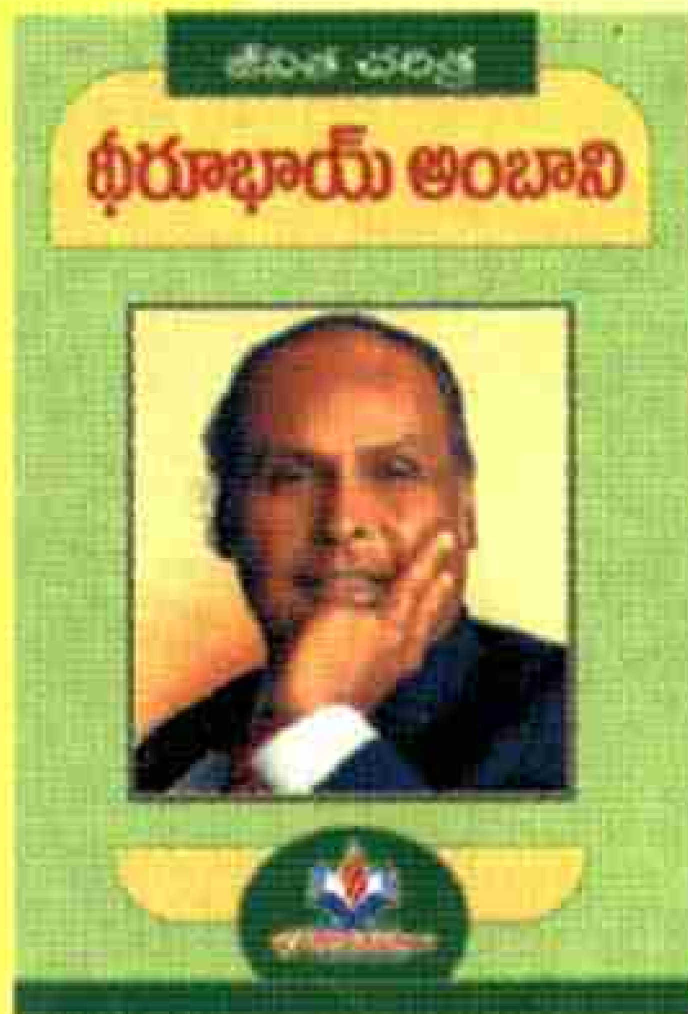

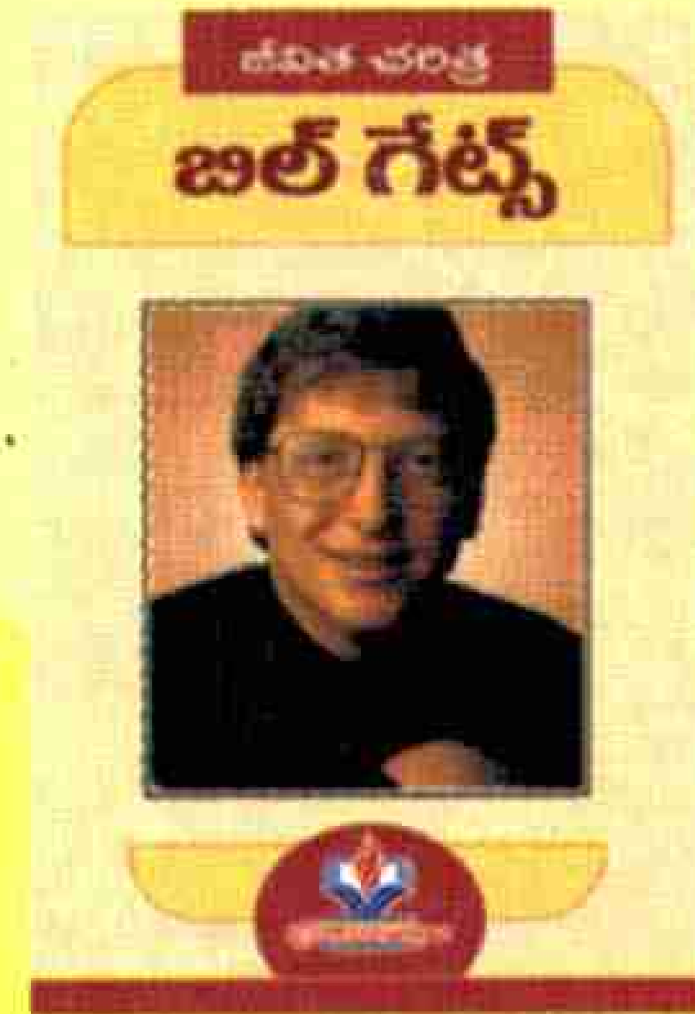

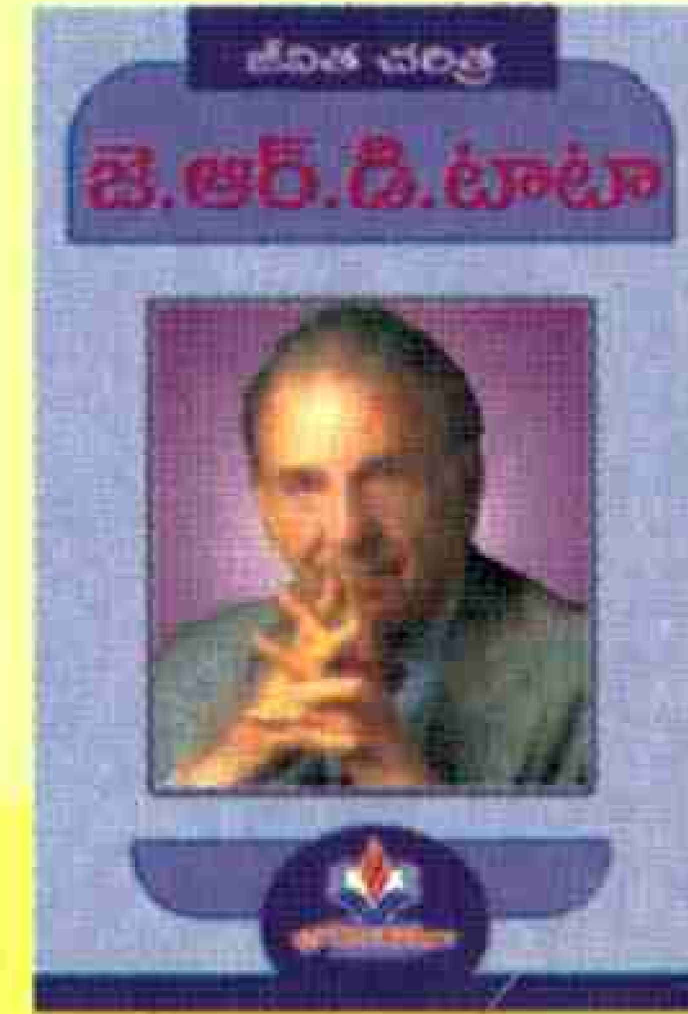

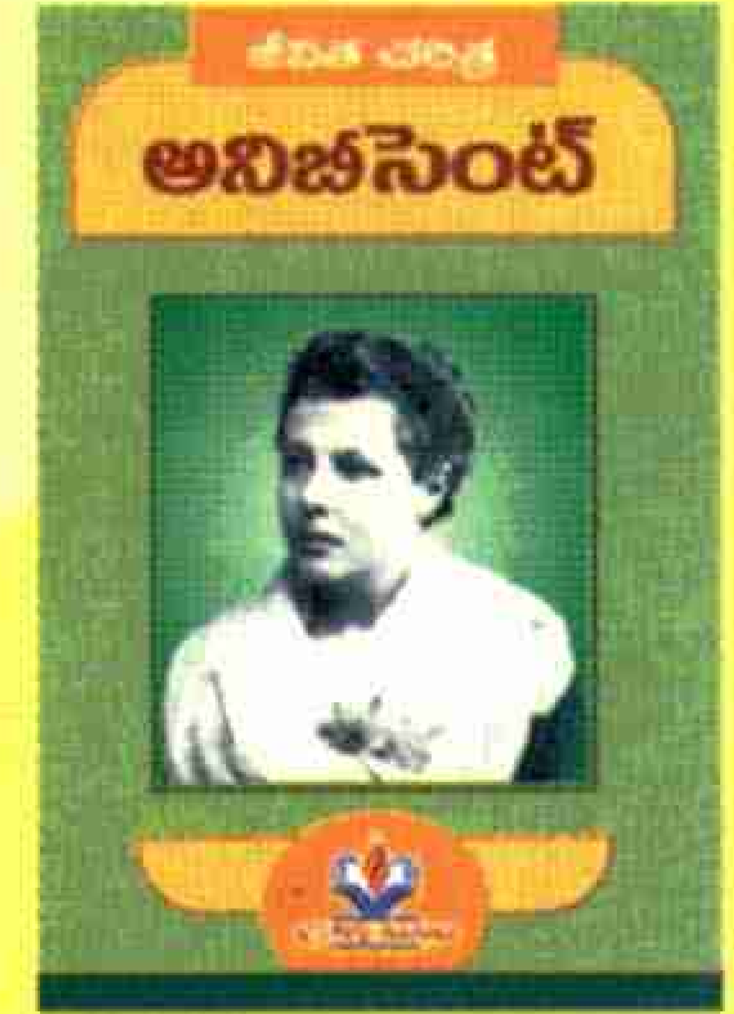

గాంధీనగర్, విజయవాడ-520 003.

ఫోన్ : 0866-5611190